Evaluatie
Bureau Erkenningen

Bureau Bartels
ONDERZOEK | BELEIDSADVIES

Evaluatie
Bureau Erkenningen
(INK010936)

Eindrapport

Uitgebracht in opdracht van het ministerie
van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Amersfoort, 29 december 2021

Bureau Bartels B.V.
Postbus 318
3800 AH Amersfoort
Stationsplein 69
3818 LE Amersfoort
T 033 – 479 20 20
info@brtls.nl
www.bureaubartels.nl

Inhoud

Managementsamenvatting Evaluatie Bureau Erkenningen

1. Inleiding 1

1.1 Aanleiding 1

1.2 Doelstelling en aanpak onderzoek 2

1.3 Leeswijzer 3

2. Doelmatigheid organisatie 4

2.1 Afbakening en werkwijze wettelijke taken 4

2.2 Organisatorische constructie 6

2.3 Synthese 7

3. Doelmatigheid kennisaanbod erkennen 9

3.1 Ervaringen met erkenningsprocedure 9

3.2 Communicatie met Bureau Erkenningen 11

3.3 Synthese 11

4. Doelmatigheid licenties verstrekken en registreren 12

4.1 Informatievoorziening 12

4.2 Ervaringen met verlengingsprocedure 14

4.3 Synthese 18

5. Doeltreffendheid 19

5.1 Doeltreffendheid erkenning kennisaanbod 19

5.2 Doeltreffendheid afgifte en registratie licenties 22

5.3 Kennisoverdracht en effecten kennisbijeenkomsten 23

5.4 Kansen 27

5.5 Synthese 29

6. Bouwstenen voor de toekomst 31

Bijlage I Kenmerken respons licentiehouders 34

Bijlage II Beoordelingsmatrixen 36

Bijlage III Verlengingseisen 38

Managementsamenvatting
Evaluatie Bureau Erkenningen

Bureau Erkenningen is een privaatrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (deeltijd-ZBO) dat volgens de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen periodiek geëvalueerd dient te worden. De doelstelling van deze evaluatie is als volgt: *Hoe is qua organisatie en uitvoering invulling gegeven aan de wettelijke taken van Bureau Erkenningen in de periode 2015-2020, worden deze taken op een doelmatige en doeltreffende wijze uitgevoerd en wat zijn bouwstenen voor de toekomst*? Deze wettelijke taken bestaan uit het ***verstrekken en registreren van licenties*** met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden en het ***erkennen van het kennisaanbod*** dat men moet volgen om een licentie te krijgen/verlengen. [1] In deze evaluatie is ervoor gekozen om de taken rondom de licenties voor gewasbescherming, de Mollen- en Woelrattenbestrijding en de veiligheidsinstructie centraal te stellen en niet afzonderlijk aandacht te schenken aan de licentie knaagdierbeheersing agrarisch bedrijf (KBA). De bevindingen van deze evaluatie zullen naar verwachting ook van toepassing zijn voor dit type licentie.

Conclusie doelmatig- en doeltreffendheid

Bureau Erkenningen is ***doelmatig*** want de wettelijke taken die voortvloeien uit de artikelen 6.2, 6.3 en 6.3a van de Regeling gewasbescherming worden op een efficiënte en flexibele wijze uitgevoerd. Bureau Erkenningen werkt kostendekkend en behelst een kleine staf van drie mensen. Uit de deskresearch en de raadpleging van kennisaanbieders en licentiehouders blijkt dat er met minimale middelen en mankracht toch kwalitatief hoogwaardig werk wordt geleverd. Zo worden de volgende taken naar behoren uitgevoerd:

- Het kennisaanbod wordt beoordeeld op de op voorhand afgestemde criteria.
- Het kennisaanbod is geïnspecteerd op basis van kwaliteit (besproken onder doeltreffendheid).
- Er een overzicht van het erkende kennisaanbod is bijgehouden.
- Er een overzicht van de deelname aan erkende kennisbijeenkomsten per houder van een licenties is bijgehouden .
- Er een overzicht van de afgegeven licenties onderverdeeld naar categorie is bijgehouden.

Bureau Erkenningen is ***doeltreffend*** omdat zij de taken op een effectieve wijze uitvoert. Uit de uitvoering van de bovengenoemde taken blijkt dat:

- Er een kwalitatief goed kennisaanbod is dat geïnspecteerd wordt op basis van kwaliteit wat overzichtelijk wordt bijgehouden.
- Er een overzicht van erkende bijeenkomsten is waarbij er een goed beeld is of deze bijeenkomsten voldoende worden bijgewoond door licentiehouders.
- Het doel om de kennis en kunde van gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen op een hoog niveau te zetten en daarmee de risico's voor mens, dier en milieu zo klein mogelijk te houden wordt behaald.

Uit het bovenstaande blijkt dat Bureau Erkenningen haar wettelijke taken efficiënt en effectief uitvoert. Om dit te waarborgen naar de toekomst zijn er wel enkele risico's op het gebied van personeelsomvang, onafhankelijkheid en financiën, waarop gelet dient te worden.

In het navolgende zullen deze bevindingen verder worden toegelicht.

---

[1] Deze taken vloeien voort uit de artikelen 6.2, 6,3 en 6.3a van de Regeling Gewasbescherming en Biociden.

Doelmatigheid organisatie

De bedrijfsvoering van Bureau is efficiënt en flexibel. Dit blijkt uit het feit dat Bureau Erkenningen al langere tijd met een kleine staf (drie personen) de wettelijke taken op een kwalitatief hoogwaardige wijze uitvoert. Verder zit ministerie van LNV voor een dubbeltje op de eerste rang. Bureau Erkenningen voert kostendekkend haar taken uit en ontwikkelt deze telkens door. Met deze geringe input aan middelen en mankracht weet Bureau Erkenningen doelmatig haar activiteiten uit te voeren (zie volgende passages). Echter zullen er in de toekomst zich wel enkele kwetsbaarheden voordoen in de organisatie, namelijk:

- Door de kleine omvang is Bureau Erkenningen kwetsbaar. Om continuïteit naar de toekomst te borgen is het van belang om de organisatie minder afhankelijk te maken van één persoon en een goede kennisoverdracht aan opvolger(s) voor te bereiden.
- De vraag is of een kostendekkende aanpak ook naar de toekomst toe nog houdbaar is (zonder een aanmerkelijke verhoging van de tarieven voor licentiehouders).
- Bij een toekomstige samenwerking met Groenkeur dient men voldoende aandacht te besteden aan een duidelijke waarborging van de onafhankelijkheid van Bureau Erkenningen.

Doelmatigheid uitvoering

Het kennisaanbod wordt beoordeeld op de op voorhand afgestemde criteria. Volgens de kennisaanbieders wordt er bij de beoordeling soms te streng gekeken naar de vooraf opgestelde criteria. Alhoewel genoemd als knelpunt geeft dit aan dat de beoordeling van kennisaanbod nauwkeurig gedaan wordt aan de hand van de afgestemde criteria. De beoordelings- en aanvraagprocedure wordt verder door twee derde van de kennisaanbieders als (zeer) goed ervaren. De beoordeling blijkt ook effect te hebben op de inhoud en opzet van de kennisbijeenkomsten. Vijftien van de achttien kennisaanbieders hebben aanpassingen gemaakt naar aanleiding van de beoordelingen.

Er is een overzicht van het erkende kennisaanbod bijgehouden. Bureau Erkenningen heeft de kennisbijeenkomsten geregistreerd en vindbaar gemaakt voor licentiehouders. De kanalen om informatie te vinden over het aanbod zijn goed bekend bij licentiehouders. Daarnaast is driekwart van hen op de hoogte van alle manieren om een licentie te verlengen. Tevens blijken de procedures rondom kennisaanbod efficiënt. Het merendeel van de licentiehouders geeft aan dat zij voldoende nieuwe kennis opdoen tijdens de aangewezen hoeveelheid bijeenkomsten. Ook vinden zij het bijwonen van deze bijeenkomsten over het algemeen geen zware verplichting. Als verbetering noemen enkele licentiehouders dat zij (nog) meer informatie willen over de bijeenkomsten en nieuwe licenties.

Er is een overzicht van de deelname aan erkende kennisbijeenkomsten per houder van een licenties en van de afgegeven licenties onderverdeeld naar categorie bijgehouden. Bureau Erkenningen houdt via een registratiesysteem de deelname aan kennisbijeenkomsten bij en wie aan de verplichtingen voldoet voor specifieke licenties. Het systeem van deelnameregistratie werkt volgens kennisaanbieders automatisch en problemen worden snel opgelost. De meerderheid van de licentiehouders logt minstens jaarlijks in op de website of de app om vorderingen te bekijken. De informatievoorziening richting de licentiehouders lijkt hiermee te doen waarvoor zij bedoeld is, namelijk de licentiehouders in staat stellen om aan hun licentieverplichtingen te voldoen door hen te verschaffen van de juiste informatie. Enkele geven als verbetersuggestie het nóg duidelijker presenteren van de voortgang.

Doeltreffendheid

Er is een kwalitatief goed kennisaanbod dat geïnspecteerd wordt op basis van kwaliteit wat overzichtelijk bijgehouden wordt. Bureau Erkenningen zet inspecteurs in die elk jaar 10% van het totale aanbod van erkende bijeenkomsten bezoeken. Uit de overzichtelijk bijgehouden beoordelingen van de

bijeenkomsten blijkt dat de inspecteurs de bijeenkomsten over de jaren heen van voldoende kwaliteit achten. Over het algemeen is de beoordeling vrij stabiel gebleven en fluctueert deze slechts tussen de 6,8 en 7,5 in een tijdsspanne van zes jaar. Het toezicht op de kwaliteit van de bijeenkomst lijkt hiermee effectief te zijn. Kennisaanbieders ervaren de feedback van inspecteurs als waardevol en leerzaam. Enkele vinden het lastig dat er hierbij zo gedetailleerdheid naar het vooraf opgestelde lesplan wordt gekeken. Alhoewel een knelpunt is dit – net als bij de beoordeling – een teken van de nauwkeurigheid van de inspecties. Daarnaast brengen de inspecties bij elf van de achttien kennisaanbieders ook veranderingen te weeg in de opzet en inhoud van de kennisbijeenkomst.

Er is een overzicht van erkende bijeenkomsten waarbij er een goed beeld is of deze bijeenkomsten voldoende worden bijgewoond door houders van een licentie.
In 2020 waren er 3.400 erkende kennisbijeenkomsten beschikbaar. Ook het aantal deelnemers wordt van deze bijeenkomsten wordt bijgehouden. Dat waren er in 2020 37.208, een daling van ongeveer 15.000 in vergelijking met het jaar daarvoor. Als de kennisbijeenkomsten in de toekomst ook lagere opkomsten blijft hebben, vormt dit mogelijk een risico voor de financiering van Bureau Erkenningen.

Het doel om de kennis en kunde van gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen op een hoog niveau te zetten en daarmee de risico's voor mens, dier en milieu zo klein mogelijk te houden wordt behaald.
Het overgrote deel van de licentiehouders vond de bijeenkomsten altijd of meestal leerzaam en heeft altijd of af en toe nieuwe kennis opgedaan. Licentiehouders vinden dan ook dat kennisbijeenkomsten over het algemeen voldoende aandacht besteden aan actuele ontwikkelingen. Daarnaast laat een meerderheid van de licentiehouders ook weten door de kennisbijeenkomsten aanpassingen te hebben doorgevoerd in hun werk. Om de doeltreffendheid te vergroten raden kennisaanbieders aan tijdens kennisbijeenkomsten (nog) meer aan te sluiten op de actuele kennis op het gebied van gewasbescherming en meer de praktijk te betrekken door vaker het veld in te gaan.

Bouwstenen voor de toekomst

Uit het bovenstaande blijkt dat ***de wettelijke taken die voortvloeien uit de artikelen 6.2, 6.3 en 6.3a van de Regeling gewasbescherming en Biociden zijn uitgevoerd***. Om ervoor te zorgen dat deze ook voldoende gewaarborgd zijn naar de toekomst toe zijn er enkele bouwstenen geformuleerd:

1. Voer geen grote veranderingen door in de uitvoering van de wettelijke taken zoals dat nu door Bureau Erkenningen wordt gedaan.
2. Optimaliseer de informatie rondom de studievorderingen verder.
3. Geef meer ruimte voor een flexibele invulling van de maatschappelijke actualiteiten bij de aanvraag- en beoordelingsprocedure.
4. Geef Bureau Erkenningen naar de toekomst geen kwantitatieve KPI's maar kwalitatieve kritische randvoorwaarden mee.
5. Borg ook naar de toekomst toe de mogelijkheden voor directe communicatie met Bureau Erkenningen.
6. Maak de toekomstige organisatie minder kwetsbaar door een goede overdracht bij vertrek en een goede achtervang.
7. Waarborg bij toekomstige samenwerking de onafhankelijkheid van Bureau Erkenningen
8. Wees alert op het teruglopende aantal deelnemers aan kennisbijeenkomsten en de mogelijke financiële gevolgen die hieraan verbonden zijn.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Iedereen die beroepsmatig werkt met ***gewasbeschermingsmiddelen*** heeft sinds 1996 een ***bewijs van vakbekwaamheid*** nodig. Met het behalen van deze zogenoemde 'spuitlicentie' tonen licentiehouders aan dat zij in staat zijn om zorgvuldig en verantwoord om te gaan met het toepassen en op voorraad hebben van dergelijke middelen. Ook personen van handelshuizen die belast zijn met het transport en opslag van gewasbeschermingsmiddelen en zij die beroepsmatig adviseren over gewasbescherming, moeten over een dergelijke licentie beschikken. Verder geldt ook voor het professionele gebruik van biociden de verplichting dat hiervoor een licentie nodig is. Voor de bestrijding van mollen en woelratten was al een licentieplicht ingesteld. Vanaf 1 juli 2015 is dit uitgebreid naar de beheersing van knaagdieren.

Het doel van dit licentiesysteem is om de kennis en kunde van gebruikers van gewasbeschermings-middelen op een hoog niveau te zetten en daarmee de risico's voor mens, dier en milieu zo klein mogelijk te houden. In de Wet Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden is geregeld dat ***Bureau Erkenningen*** verantwoordelijk voor de uitgifte en registratie van de licenties voor gewasbescherming en biociden. Dit bureau is in 1998 opgericht als onderdeel van de toenmalige AOC Raad.[2] Bureau Erkenningen controleert of een aanvrager van een dergelijk bewijs voldoet aan de gestelde wettelijke opleidingseisen en of licentiehouders voldoende kennisbijeenkomsten volgen om hun licentie te verlengen. Daartoe registreert Bureau Erkenningen de deelname aan deze kennisbijeenkomsten. Als voldaan wordt aan de eisen verstrekt Bureau Erkenningen in opdracht van de Rijksoverheid een (nieuwe) licentie.

De kennisbijeenkomsten worden aangeboden door AOC's en andere typen kennisaanbieders. Om een kennisbijeenkomst aan te kunnen bieden die meetelt voor een licentie, dienen kennisaanbieders een erkenning aan te vragen. Bureau Erkenningen toetst vervolgens de inhoud en opzet van een aangemelde bijeenkomst aan inhoudelijke en onderwijskundige eisen. Ten slotte houdt Bureau Erkenningen toezicht op de kwaliteit van aangeboden kennisbijeenkomsten door inspecties uit te voeren bij een deel van de bijeenkomsten.

Bureau Erkenningen is een privaatrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (deeltijd-ZBO) zoals beschreven in artikel 38 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen. In de Kaderwet ZBO is bepaald dat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het functioneren van ZBO's vijfjaarlijks geëvalueerd dienen te worden. Om die reden heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) Bureau Bartels gevraagd om Bureau Erkenningen ***extern*** te ***evalueren***. In deze evaluatie staan de wettelijke taken van Bureau Erkenningen in de periode 2015-2020 centraal.[3] De evaluatie is in de periode september - december 2021 uitgevoerd. In deze rapportage wordt verslag gedaan van de uitkomsten van de evaluatie.

---

2 De AOC Raad is in april 2019 opgeheven.

3 De licenties voor biociden krijgen beperkt aandacht in dit evaluatierapport, aangezien de uitgifte en registratie hiervan niet tot de wettelijke taken van Bureau Erkenningen voor het ministerie van LNV behoren.

1.2 Doelstelling en aanpak onderzoek

Doelstelling

De centrale doelstelling van de evaluatie is als volgt geformuleerd:

> *Hoe is qua organisatie en uitvoering invulling gegeven aan de wettelijke taken van Bureau Erkenningen in de periode 2015-2020, worden deze taken op een doelmatige en doeltreffende wijze uitgevoerd en wat zijn bouwstenen voor de toekomst?*

Uit deze doelstelling valt af te leiden dat in de evaluatie ingezoomd is op drie samenhangende thema's, namelijk:

A. Doelmatigheid organisatie en uitvoering wettelijke taken
B. Doeltreffendheid
C. Bouwstenen voor de toekomst

Voor elk van de thema's zijn onderzoeksvragen geformuleerd die in de evaluatie beantwoord zijn. Bij de presentatie van de uitkomsten in de navolgende hoofdstukken is telkens weergegeven welke onderzoeksvraag beantwoord wordt.

Aanpak

Bij de uitvoering van de evaluatie zijn twee fases onderscheiden, namelijk de oriëntatiefase en de verdiepende fase. In de ***oriëntatiefase*** is allereerst ***deskresearch*** verricht. Daarbij zijn documenten over de organisatie en wettelijke taken van Bureau Erkenningen bestudeerd, zoals relevante wet- en regelgeving, monitoringsgegevens, jaarberichten, vijfjarenplan, beoordelingskader/instructies voor controle, samenwerkingsprotocol tussen LNV en Bureau Erkenningen, functioneel statuut, de website en nieuwsberichten. In aanvulling hierop zijn in deze eerste fase telefonische ***gesprekken*** gevoerd met een zevental ***sleutelpersonen*** vanuit LNV, Bureau Erkenningen, brancheorganisaties en het onderwijs.

In de ***verdiepende fase*** is veldwerk verricht onder zowel kennisaanbieders als licentiehouders. Uit de kennisaanbieders met erkende kennisbijeenkomsten uit het jaarbericht 2020 van Bureau Erkenningen is een selectie gemaakt. Daarbij is rekening gehouden met een spreiding over type organisatie (AOC versus andere aanbieders), aantal erkende kennisbijeenkomsten en locatie. In totaal zijn achttien ***kennisaanbieders*** geraadpleegd aan de hand van een ***telefonisch interview***. In het verlengde hiervan is een ***digitale enquête*** uitgezet onder een steekproef van ***licentiehouders*** die in de afgelopen drie jaar hun licentie verlengd hebben. Bij deze steekproeftrekking is een evenwichtige spreiding aangehouden over de verschillende licenties die men bezit en de datum van de laatst bijgewoonde kennisbijeenkomst. De licentiehouders in de steekproef hebben een mail of – bij het ontbreken van een mailadres – een brief gehad met daarin een link of QR-code naar de digitale vragenlijst. Van de 1.638 aangeschreven licentiehouders hebben 437 de enquête volledig ingevuld. De respons is dus uitgekomen op 27%. De kenmerken van de geraadpleegde licentiehouders zijn in Bijlage I weergegeven.

In tabel 1.1 is samengevat op hoeveel gesprekken en waarnemingen per respondentgroep de uitkomsten van de evaluatie zijn gebaseerd.

Tabel 1.1 Aantal waarnemingen per respondentgroep

Type respondenten	Wijze van raadpleging	Aantal
Oriëntatiefase		
▪ Sleutelpersonen	Telefonische interviews	7
Verdiepende fase		
▪ Kennisaanbieders	Telefonische interviews	18
▪ Licentiehouders	Digitale enquête	437

1.3 Leeswijzer

In deze evaluatie is de doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering van de wettelijke taken van Bureau Erkenningen onder de loep genomen. De wettelijke taken voor het ministerie van LNV, te weten de taken rondom de licenties voor gewasbescherming, behelzen het overgrote deel van de werkzaamheden van Bureau Erkenningen. Bureau Erkenningen voert echter ook wettelijke taken uit die vallen onder de beleidsverantwoordelijkheid van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&W). Deze taken hebben betrekking op de licenties voor biociden. In deze evaluatie is ervoor gekozen om de taken rondom de licenties voor gewasbescherming, de Mollen- en Woelrattenbestrijding en de veiligheidsinstructie gewasbescherming centraal te stellen en niet afzonderlijk aandacht te schenken aan de licentie knaagdierbeheersing agrarisch bedrijf (KBA). De bevindingen van deze evaluatie zullen naar verwachting ook van toepassing zijn voor dit type licentie (en dus voor de wettelijke taken voor het ministerie van I&W).

Bij de uitkomsten van de enquête onder licentiehouders wisstelt het aantal waarnemingen in de tabellen en figuren (de zogeheten 'N'). Dit heeft enerzijds te maken met het feit dat vanuit de toegankelijkheid van de vragenlijst respondenten niet verplicht waren om alle vragen te beantwoorden. Soms hebben zij daarom – om onbekende redenen – een vraag overgeslagen. Daarnaast was binnen de vragenlijst ook sprake van een routing, waarbij een vervolgvraag enkel voor een deel van de respondenten bedoeld was. Daarnaast tellen bij de presentatie van de uitkomsten van de enquête onder licentiehouders de percentages niet altijd tot 100%. De verklaring hiervoor is dat respondenten bij de betreffende vraag meerdere antwoorden konden geven.

De opbouw van het rapport ziet er verder als volgt uit (zie figuur 1.1.).

Figuur 1.1 Opbouw rapport

Hoofdstuk 2	Doelmatigheid organisatie
Hoofdstuk 3	Doelmatigheid kennisaanbod erkennen
Hoofdstuk 4	Doelmatigheid licenties verstrekken en registreren
Hoofdstuk 5	Doeltreffendheid
Hoofdstuk 6	Bouwstenen voor de toekomst

2. Doelmatigheid organisatie

2.1 Afbakening en werkwijze wettelijke taken

Onderzoeksvragen:
- Hoe verlopen over het algemeen de procedures voor het verkrijgen/verlengen van een licentie?
- Hoe verloopt in de praktijk de registratie van afgelegde examens en gevolgde kennis-bijeenkomsten alsmede de afgifte van de licenties?
- Hoe vindt de informatievoorziening vanuit Bureau Erkenningen aan licentiehouders en kennisaanbieders plaats?

De onderhavige evaluatie heeft betrekking op de wettelijke taken van Bureau Erkenningen. Bureau Erkenningen is als privaatrechtelijk ZBO in de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Rgb) aangewezen als instantie voor het uitvoeren van twee wettelijke taken, namelijk het ***verstrekken en registreren van licenties*** en het ***erkennen van kennisaanbod***.[4] Bureau Erkenningen voert deze taken uit voor zowel gewasbeschermingsmiddelen als voor biociden. Daarbij worden de volgende licenties onderscheiden:
- Uitvoeren Gewasbescherming (UG)
- Bedrijfsvoeren Gewasbescherming (BG)
- Distribueren Gewasbescherming (DG)
- Adviseren Gewasbescherming (AG)
- Knaagdierbeheersing Agrarisch Bedrijf (KBA)[5]
- Veiligheidsinstructie

Mensen die beroepsmatig werken met gewasbeschermingsmiddelen en biociden kunnen bij Bureau Erkenningen zowel een afzonderlijke licentie aanvragen als een combinatie van meerdere licenties. Voor bepaalde (eenvoudige) handelingen volstaat een veiligheidsinstructie, gegeven door een licentiehouder van het bedrijf waar de medewerker werkt. Men kan hiervoor een bestaande veiligheidsinstructie gebruiken door deze te kopiëren van een collega-instelling of -bedrijf. Daarnaast kan men er ook voor kiezen om zelf een veiligheidsinstructie te maken. Deze dient eerst erkend te worden door Bureau Erkenningen.

Werkwijze erkenning kennisaanbod

Zoals in paragraaf 1.1. aangegeven, bieden AOC's en andere typen kennisaanbieders kennisbijeenkomsten voor het verlengen van een licentie. Voor het beoordelen en erkennen van een kennisbijeenkomst legt de kennisaanbieder het aanbod ter goedkeuring voor Bureau Erkenningen. Deze verwerkt de aanvraag binnen 30 dagen na ontvangst van de kosten voor deze aanvraag (50 euro). Voor de beoordeling van het ingediende kennisaanbod hanteert Bureau Erkenningen een vaste beoordelingsmatrix aan de hand waarvan zowel op inhoudelijke als onderwijskundige eisen wordt getoetst (zie bijlage II). Bij deze beoordeling wordt overigens onderscheid gemaakt tussen de vorm waarin het kennisaanbod aangeboden wordt, namelijk fysieke kennisbijeenkomsten, Webinars en online modules. Bij de fysieke bijeenkomsten staat de tijd en plaats van de bijeenkomst vast. Webinars vinden digitaal plaats, enkel de tijd van deze bijeenkomsten is vastgesteld. De derde vorm zijn online modules. Bij deze vorm is noch het tijdstip noch de plaats van de bijeenkomst bepaald. Licentiehouders kunnen de online modules zelf op een gewenst tijdstip afronden.

[4] Deze taken vloeien voort uit de artikelen 6.2, 6,3 en 6.3a van de Regeling Gewasbescherming en Biociden.
[5] Die we verder in het rapport buiten beschouwing laten, zie de leeswijzer (paragraaf 1.3).

Bureau Erkenningen keurt het aanbod vervolgens goed of af en deelt de redenering achter deze beoordeling met de desbetreffende kennisaanbieder. Mocht aanleiding bestaan om in het aanbod bijstellingen door te voeren om alsnog tot erkenning over te gaan, dan volgt overleg tussen Bureau Erkenningen en de kennisaanbieder. Wanneer het aanbod is goedgekeurd, dan is de erkenning van de betreffende kennisbijeenkomst twee jaar geldig. Bij afwijzing van het kennisaanbod heeft de kennisaanbieder de mogelijkheid tot een herkeuring bij de Commissie voor Bezwaar en Advies (CBA). Deze commissie behandelt deze aanvraag vervolgens binnen 60 dagen na ontvangst.

Zoals hiervoor aangegeven, houdt Bureau Erkenningen ook toezicht op de kwaliteit van aangeboden kennisbijeenkomsten. Daartoe zet Bureau Erkenningen deskundige inspecteurs in, die elk jaar 10% van het totale aanbod van erkende kennisbijeenkomsten bezoeken. Voor deze kwaliteitscontrole is een beoordelingssystematiek ontwikkeld, waarbij op twee hoofdelementen wordt getoetst, namelijk of de kennisbijeenkomst uitgevoerd wordt zoals bij de erkenning is afgesproken en of de cursus van goede kwaliteit is. De inspecteur beoordeelt de bijeenkomsten aan de hand van een beoordelingskader met het cijfer 10, 8, 6, 4 of 2. Wanneer twee keer een onvoldoende wordt gescoord of twee maal een nadrukkelijke afwijking ten opzichte van de aanvraag, dan wordt de erkenning van het kennisaanbod ingetrokken. De bevindingen van de inspectie worden met de docent van de kennisbijeenkomst besproken. De inspecteur brengt vervolgens rapport uit aan Bureau Erkenningen.

Bureau Erkenningen houdt het overzicht bij van het erkende kennisaanbod. Bureau Erkenningen legt hiervoor verschillende kenmerken van dit kennisaanbod vast, zoals naam kennisaanbieder, type kennisbijeenkomst (fysieke bijeenkomst, Webinar en online module), sector op bijeenkomst gericht is, onderwerp/thema van de kennisbijeenkomst, datum van de bijeenkomst (in geval van fysieke bijeenkomst of Webinar) en locatie waarop de bijeenkomst gegeven wordt (in geval van fysieke kennisbijeenkomsten). Dit overzicht en de bijbehorende 'zoeksleutels' worden via de website van Bureau Erkenningen beschikbaar gesteld aan licentiehouders die op zoek zijn naar een te volgen kennisbijeenkomst.

Werkwijze verstrekken en registreren licenties

Naast het erkennen van het kennisaanbod draagt Bureau Erkenningen ook de verantwoordelijkheid voor het verstrekken van de licenties en de registratie van verstrekte licenties. Om een licentie te verkrijgen dient men een examen af te leggen bij een erkende exameninstellingen. De behaalde licentie is vervolgens vijf jaar geldig. Bureau Erkenningen beheert het register van ruim 75.000 licenties. Elke licentiehouder ontvangt een fysiek pasje. Licentiehouders kunnen hun licentie verlengen door óf opnieuw een examen te doen óf in vijf jaar tijd het voorschreven aantal kennisbijeenkomsten te volgen. Op de website van Bureau Erkenningen staat informatie over de verlengingseisen (zie bijlage III) en het aanbod van kennisbijeenkomsten waaruit gekozen kan worden om aan deze eisen te voldoen. Voor deelnemers die in 2020, vanwege de beperkende coronamaatregelen, niet tijdig het verplichte aantal kennisbijeenkomsten konden bijwonen voor een verlening is een coulanceregeling opgesteld. Volgens deze regeling hadden zij uiteindelijk tot 1 mei 2021 de tijd om alsnog een kennisbijeenkomst bij te wonen.

Bureau Erkenningen houdt van elke licentiehouder een overzicht bij van de deelname aan erkende kennisbijeenkomsten. Jaarlijks verstuurt Bureau Erkenningen licentiehouders een voortgangsbrief of -mail, waarin aangegeven wordt aan welke studieverplichtingen de licentiehouder moet voldoen en welke voortgang is geboekt. Deze informatie is ook te vinden op voortgangspagina die elke

licentiehouder kan bezoeken via de website van Bureau Erkenningen. Via deze pagina kan ook een kennisbijeenkomst worden gezocht en kan de licentiehouder zich voor deze bijeenkomst aanmelden. Sinds 2015 is ook een app beschikbaar waarmee licentiehouders toegang kunnen krijgen tot hun voortgangspagina. Met deze Bureau Erkenningen-app kunnen licentiehouders zich identificeren als om hun licentie wordt gevraagd (het tonen van de fysieke pas is dan niet meer nodig).

2.2 Organisatorische constructie

Onderzoeksvragen:

- Hoe is Bureau Erkenningen georganiseerd? Welke functies kunnen worden onderscheiden en welke rol(len) vervullen zij?
- Hoeveel menskracht is gemoeid met de uitvoering van de wettelijke taken?
- Doen zich in de organisatie van Bureau Erkenningen nog kwetsbaarheden voor die mogelijk een bedreiging vormen voor de continuïteit van de dienstverlening in de toekomst?

De hiervoor beschreven wettelijke taken van Bureau Erkenningen worden uitgevoerd door de kleine staf. Deze staf bestaat uit drie personen, die samen een personeelsomvang vertegenwoordigen van 1,8 fte's. De staf bestaat uit de volgende functies: een hoofd (30 uur per week), een secretarieel medewerker (20 uur per week) en een functionaris gegevensbescherming (96 uur per jaar).[6] Het hoofd is verantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke taken, de externe contacten (met bijvoorbeeld de ministeries, het onderwijsveld en brancheorganisaties) alsmede de aansturing van de verschillende personen en geledingen binnen Bureau Erkenningen. De secretarieel medewerker vormt het secretariaat van Bureau Erkenningen, terwijl de functionaris gegevensbescherming ondersteuning biedt om het digitale registratiesysteem up-to-date en AVG-proof te houden. Sinds de nieuwe organisatorische inbedding (zie hieronder) wordt deze laatste functie vanuit Aeres vervuld.

Naast deze staf schakelt Bureau Erkenningen ook beoordelaars en inspecteurs in om de kwaliteit van kennisbijeenkomsten te waarborgen. Een vijftal beoordelaars – met elk één of meerdere specialismen – toetst de ingediende kennisbijeenkomsten aan de beoordelingsmatrix voor de erkenningsprocedure (zie hiervoor). Tien inspecteurs [7] zien toe op de kwaliteit van de kennisbijeenkomsten die georganiseerd worden. Daarbij wordt een geografische taakverdeling gehanteerd, door elk van de inspecteurs kennisbijeenkomsten te laten bezoeken in een of twee regio's van het land.[8]

Zoals hierboven beschreven is Bureau Erkenningen een organisatie van kleine omvang. Dit zorgt enerzijds voor korte lijnen en slagvaardigheid, maar anderzijds maakt het Bureau Erkenningen ook kwetsbaar. Doordat een belangrijk deel van de werkzaamheden en verantwoordelijkheden bij één persoon is belegd, namelijk het hoofd, is bij uitval van deze functionaris (bijvoorbeeld door ziekte of arbeidsongeschiktheid) per definitie de continuïteit van de uitvoering van wettelijke taken in het geding. Het huidige hoofd van Bureau Erkenningen gaat binnen afzienbare tijd met pensioen. Doordat deze persoon de functie lang vervult heeft, gaat met het vertrek veel (zogenoemde 'embedded') kennis en kunde verloren. Om continuïteit van de wettelijke taken naar de toekomst te borgen is het enerzijds van belang om de organisatie minder afhankelijk te maken van één persoon. Anderzijds is een goede kennisoverdracht van het huidige hoofd van Bureau Erkenningen aan de

6 Bureau Erkenningen, *Jaarbericht 2020,* 2021.
7 Twee personen zijn zowel beoordelaar als inspecteur.
8 Bureau Erkenningen, *Jaarbericht 2020,* 2021.

nieuw aan te trekken persoon/personen essentieel om de continuïteit en kwaliteit van dienstverlening te borgen.

Bureau Erkenningen werkt verder volledig kostendekkend en ontvangt geen aanvullende financiering vanuit de overheid. Dit is een politieke beslissing geweest. De personele en andere kosten worden volledig gedekt, vooral door bij licentiehouders een tarief in rekening te brengen voor de registratie van hun deelname aan een kennisbijeenkomst en in veel mindere mate uit een tarief voor het verstrekken van duplicaten van licentiepasjes (7,50 euro excl. btw respectievelijk 5 euro excl. btw, dit laatste tarief is in de regeling vastgelegd). In het laatste vijfjaarplan van Bureau Erkenningen werd het streven verwoord dat de tarieven gedurende de gehele periode gelijk zouden blijven. Door voortdurende op zoek te gaan naar mogelijkheden om processen zo efficiënt mogelijk in te richten, is Bureau Erkenningen hierin geslaagd. Mocht zich naar de toekomst grote wijzigingen in de (personele) kosten voordoen en/of de deelname aan kennisbijeenkomsten fors teruglopen (in 2020 is hiervan al sprake ten opzichte van het jaar daarvoor, zie tabel 5.5), dan zullen (zonder overheidsbijdrage) de tarieven naar boven bijgesteld moeten worden.

Bureau Erkenningen maakte in het verleden deel uit van de AOC Raad. De AOC Raad vertegenwoordigde de belangen van de groene mbo-scholen in Nederland. Sinds 2019 is de AOC Raad opgeheven en is Bureau Erkenningen ondergebracht bij Aeres, één van de AOC's binnen de voormalige AOC Raad. Om de onafhankelijkheid van Bureau Erkenningen te waarborgen is Bureau Erkenningen in een stichting ondergebracht met een eigen statuut. De onafhankelijkheid van Bureau Erkenningen wordt tevens geborgd door een Commissie van Bezwaar en Advies, waarvan de leden afkomstig zijn uit de Rijksoverheid en het georganiseerd bedrijfsleven. In de uitvoering van de wettelijke taken van Bureau Erkenningen zijn geen veranderingen doorgevoerd naar aanleiding van de bovenstaande organisatorische verandering.

In het verlengde van het voorgaande, heeft Bureau Erkenningen zelf gekeken naar (andere) manieren om de organisatie weerbaarder te maken in de toekomst. Zo gaat Bureau Erkenningen per 1 januari 2022 een samenwerking aan met Groenkeur. Hiervoor is gekozen omdat beide organisaties persoons- en bedrijfscertificaten in het groene domein beheren (schemabeheer). Door op organisatorisch vlak de krachten te bundelen hoopt Bureau Erkenningen de continuïteit van de dienstverlening beter te waarborgen. Voorzitters van beide partijen geven aan dat er door de samenwerking een breder netwerk ontstaat en dat tevens automatiseringssystemen op elkaar afgestemd worden (waardoor licentiehouders straks binnen één portaal hun kwalificaties kunnen checken). Hoewel in de aangekondigde samenwerking aangegeven is dat Bureau Erkenningen en Groenkeur beide hun merknamen zullen behouden en verantwoordelijkheden gescheiden blijven, zetten enkele geraadpleegde kennisaanbieders vraagtekens bij de onafhankelijkheid van Bureau Erkenningen in deze toekomstige organisatorische setting. Op het moment van de evaluatie is de precieze vorm van de samenwerking nog niet bekend en kunnen hier dus ook nog geen uitspraken over gedaan worden. Bij een toekomstige samenwerking dient men echter wel voldoende aandacht te besteden aan een duidelijke waarborging van de onafhankelijkheid van Bureau Erkenningen.

2.3 Synthese

Onderzoeksvragen:

- Wat kan op grond van de antwoorden op bovenstaande vragen worden geconcludeerd over de uitvoering van de wettelijke taken van Bureau Erkenningen? Is de organisatie ervan doelmatig?

Uit de evaluatie blijkt dat Bureau Erkenningen op een doelmatige wijze haar wettelijke taken uitvoert. Met een kleine staf lukt het om de processen die nodig zijn om de wettelijke taken te vervullen al langere tijd op een kwalitatief hoogwaardige en efficiënte wijze uit te voeren. Verder constateren we dat het ministerie van LNV wat de uitvoering van deze wettelijke taken betreft 'voor een dubbeltje op de eerste rang zit'. Zonder financiering vanuit het rijk wordt een erkennings- en registratiesystematiek kwalitatief hoogwaardig uitgevoerd en telkens verder doorontwikkeld. De vraag is wel of een kostendekkende aanpak ook naar de toekomst toe nog houdbaar is (zonder een aanmerkelijke verhoging van de tarieven voor licentiehouders).

De efficiënt ingerichte organisatie van Bureau Erkenningen heeft ook een keerzijde. Bureau Erkenningen is als organisatie kwetsbaar, doordat deze in belangrijke mate afhankelijk is van één persoon, het hoofd. Het naderende vertrek van deze persoon betekent bovendien dat er veel kennis en ervaring verloren gaat. Om dit te ondervangen is het van belang dat er een overbruggingsperiode plaatsvindt waarin deze kennis en kunde overgedragen kunnen worden. Daarnaast is het ook van belang dat de relatief kleine organisatie van Bureau Erkenningen in de toekomstige samenwerking onafhankelijk haar wettelijke taken blijft uitvoeren.

Om de doelmatigheid van Bureau Erkenningen verder in kaart te brengen zullen in de volgende twee hoofdstukken de kennisaanbieders en licentiehouders hun ervaringen delen over de uitvoering van de beschreven wettelijke taken.

3. Doelmatigheid kennisaanbod erkennen

3.1 Ervaringen met erkenningsprocedure

Onderzoeksvragen:

- Wat zijn de ervaringen van kennisaanbieders met het aanvragen respectievelijk beoordelen van de erkenning van kennisbijeenkomsten? Wat loopt daarbij goed en wat is eventueel voor verbetering vatbaar?

In paragraaf 2.2 is weergeven hoe Bureau Erkenningen tot erkenning van kennisbijeenkomsten komt. Aan de geraadpleegde kennisaanbieders is gevraagd hoe zij de aanvraag- en beoordelingsprocedure voor de erkenning van hun kennisaanbod hebben ervaren. Uit figuur 3.1 blijkt dat de meeste kennisaanbieders deze procedure als (zeer) goed hebben ervaren. Ze zijn met name tevreden over het contact met de medewerkers van Bureau Erkenningen die bij de beoordeling van de aanvragen betrokken zijn.

Figuur 3.1 Beoordeling aanvraag- en beoordelingsprocedure door kennisaanbieders (N=18)

Bron: Raadpleging kennisaanbieders

Ondanks het overwegend positieve oordeel van de kennisaanbieders, hebben veertien van de achttien geraadpleegde kennisaanbieders knelpunten ervaren bij de erkenningsaanvraag. De volgende knelpunten werden ten minste meer dan één keer naar voren gebracht door de kennisaanbieders:

- Er is een zekere mate van strakheid in de beoordeling van aanvragen voor erkenning van een kennisbijeenkomst (12 keer genoemd). Over het algemeen vinden de kennisaanbieders dat de beoordeling wel goed verloopt, maar zij merken op dat het per beoordelaar verschilt in hoeverre er strak aan het beoordelingsschema wordt gehouden. Deze kennisaanbieders hebben het gevoel dat de voorgeschreven thematiek niet altijd past bij hun aanbod. Hierdoor ervaren zij te weinig ruimte om in te spelen op de behoeften van de groep die de bijeenkomst volgt. Zij vinden dat er bij de beoordeling te veel nadruk op de didactische vaardigheden, waardoor de inhoud van de kennisbijeenkomst verder van de praktijk af komt te staan.
- De duur van het erkenningsproces van een kennisbijeenkomst is te lang (3). Door de huidige coronacrisis moeten aanbieders soms op de korte termijn wijzigingen doorvoeren in hun aanbod. De huidige duur van het erkenningsproces is hier volgens hen niet op ingesteld.

Dat de beoordeling van erkenningsaanvragen door de beoordelaars van Bureau Erkenningen geen 'wassen neus is' blijkt uit het feit dat vijftien van de achttien geraadpleegde kennisaanbieders aanpassingen hebben doorgevoerd in de opzet en inhoud van hun kennisbijeenkomsten. Meestal ging dit om aanpassingen in de (maximale) groepsgrootte en aanpassingen in de formulering van hun lesplan. De beoordelingsprocedure blijkt hierdoor effectief voor het doorvoeren van aanpassingen in het kennisaanbod, voordat het daadwerkelijk ingezet wordt in de praktijk.

De kennisaanbieders zijn ook in de gelegenheid gesteld om hun oordeel te geven over de voorwaarden die er aan (het volgen van) de kennisbijeenkomsten gesteld worden. Uit figuur 3.2 blijkt dat drie voorwaarden op een groot draagvlak onder de kennisaanbieders kunnen rekenen. Dit zijn de minimale tijdsduur van de bijeenkomst, het aantal kennisbijeenkomsten dat gevolgd moet worden voor verlenging van licenties en de verdeling van deze bijeenkomsten over de thema's (zie bijlage III).

Figuur 3.2 Oordeel kennisaanbieders over gestelde voorwaarden aan erkende bijeenkomsten (N=18)

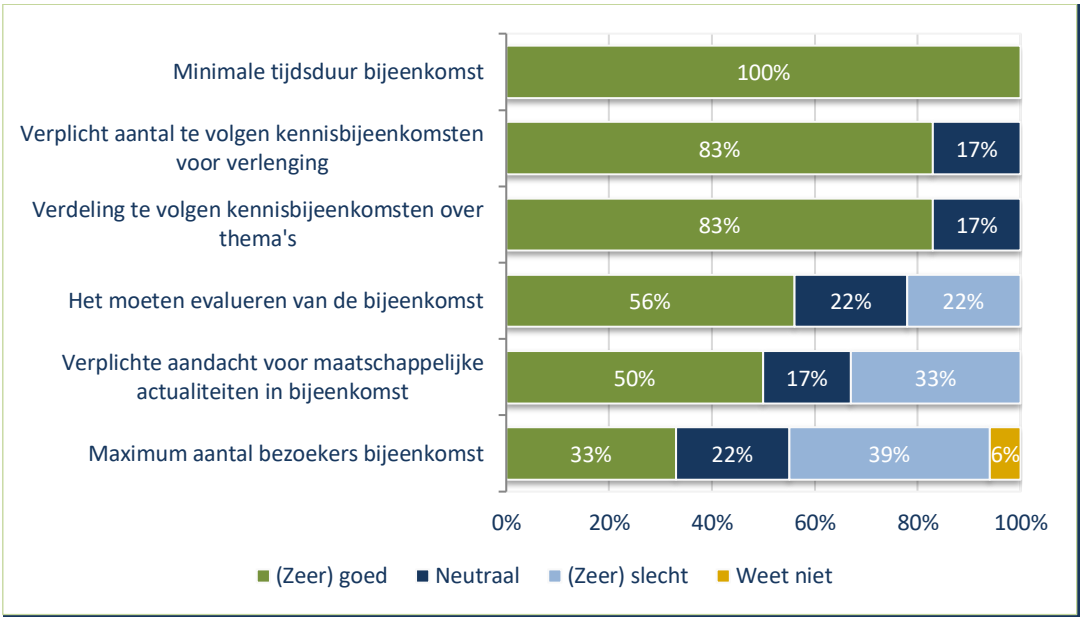

Bron: Raadpleging kennisaanbieders

Met de verplichting om de kennisbijeenkomst te laten evalueren door de deelnemers zijn de meeste kennisaanbieders het eens. Een aantal kennisaanbieders ervaart het evalueren van de bijeenkomst meer als een formaliteit. Naar hun mening vullen deelnemers de evaluatieformulieren niet altijd serieus in en geven zij sociaal wenselijke antwoorden.

De verplichte aandacht voor maatschappelijke actualiteiten in de bijeenkomsten wordt door de helft van de kennisaanbieders positief beoordeeld. Volgens hen moeten licentiehouders weten wat er speelt en komen veel deelnemers juist naar de bijeenkomsten voor deze actualiteiten. Echter, vinden sommige kennisaanbieders de voorgeschreven actualiteiten niet altijd passend in hun bijeenkomsten. Dit omdat deze onderwerpen in hun optiek niet altijd relevant zijn voor hun deelnemers. Deze kennisaanbieders hebben behoefte aan meer ruimte om de actualiteiten te bespreken die de deelnemers zelf in de discussie aandragen.

Het minste draagvlak onder de kennisaanbieders geniet de voorwaarde van het maximum aantal toe te laten deelnemers aan de kennisbijeenkomsten. Kennisaanbieders geven aan dat het maximum aantal deelnemers vooral af zou moeten hangen van de ruimte die zij hebben. Ook draagt het voorgeschreven maximum aantal deelnemers in de optiek van een deel van de kennisaanbieders eraan bij dat hun kennisbijeenkomsten niet rendabel zijn.

Onder de achttien geraadpleegde kennisaanbieders hadden slechts drie ervaring met het maken en laten ***erkennen*** van een ***veiligheidsinstructie***. Naar de ervaring van twee kennisaanbieders zijn deze procedure het contact hierover met Bureau Erkenningen goed verlopen. Voor de derde kennisaanbieder was dit proces te lang geleden om er een oordeel over te kunnen vellen.

3.2 Communicatie met Bureau Erkenningen

Onderzoeksvragen:
- Hoe vindt de informatievoorziening vanuit Bureau Erkenningen aan kennisaanbieders plaats?
- Hoe beoordelen kennisaanbieders deze informatievoorziening en communicatie?

Belangrijke informatiebronnen voor de kennisaanbieders zijn de website van Bureau Erkenningen en het contact (persoonlijk, telefonisch en/of per mail) met medewerkers van Bureau Erkenningen. Aan de geraadpleegde kennisaanbieders is gevraagd hoe zij deze communicatie met Bureau Erkenningen ervaren.[9] Bijna alle geraadpleegde kennisaanbieders zijn positief tot zeer positief over deze communicatie (figuur 3.3). Zij geven aan erg tevreden te zijn over de korte lijnen en snelle reactietijd als zij vragen hebben. Ook merken zij op dat de medewerkers van Bureau Erkenningen een grote bereidheid tonen om mee te denken. Slechts een enkeling geeft een neutrale beoordeling.

Figuur 3.3 Beoordeling communicatie Bureau Erkenningen door kennisaanbieders (N=18)

Bron: Raadpleging kennisaanbieders

Een belangrijk deel van de geraadpleegde kennisaanbieders – namelijk twee derde – kon geen verbetersuggesties voor de communicatie met Bureau Erkenningen aandragen. De overige respondenten had op dit punt wel verbetersuggesties, voornamelijk over de telefonische bereikbaarheid van Bureau Erkenningen. Echter, in de optiek van deze kennisaanbieders vormt de beperkte telefonische bereikbaarheid geen groot knelpunt.

3.3 Synthese

Onderzoeksvraag:
- Wat kan op grond van de bovenstaande bevindingen worden geconcludeerd over de uitvoering van de wettelijke taken van Bureau Erkenningen rondom het erkennen van kennisaanbod? Is deze doelmatig?

Uit de voorgaande uitkomsten in dit hoofdstuk blijkt dat kennisaanbieders overwegend positief zijn over de procedure voor de erkenning van het kennisaanbod en de voorwaarden die aan kennisbijeenkomsten en de verlenging van de licentie gesteld worden. Dit geldt tevens voor de communicatie met Bureau Erkenningen gedurende de erkenningsfase van het kennisaanbod en de uitvoering van de erkende kennisbijeenkomsten. De korte lijnen en snelle reactietijd die de communicatie kenmerken, onderstrepen de efficiëntie van Bureau Erkenningen. De ingeperkte vrijheid om af te wijken van de voorgeschreven actualiteiten en het maximum aantal deelnemers aan de kennisbijeenkomsten worden als meest knellend ervaren, maar bewijzen tegelijkertijd de nauwkeurigheid van de beoordeling van het kennisaanbod door Bureau Erkenningen.

[9] Het contact waarover een oordeel van de respondenten is gevraagd, hoeft zich overigens niet strikt te beperken tot de aanvraag- en erkenningsfase, maar kan ook betrekking hebben op de uitvoeringsfase van het erkende kennisaanbod.

4. Doelmatigheid licenties verstrekken en registreren

4.1 Informatievoorziening

Onderzoeksvragen:

- Hoe vindt de informatievoorziening vanuit Bureau Erkenningen aan licentiehouders plaats?
- Hoe beoordelen licentiehouders deze informatievoorziening en communicatie? Ervaren zij eventueel nog onduidelijkheden in de verstrekte informatie en – zo ja – welke dan?

Zoals beschreven in hoofdstuk twee krijgen licentiehouders via de website en de app van Bureau Erkenningen informatie over hun licenties en kunnen zij hier hun vorderingen bekijken. Aanvullend stuurt Bureau Erkenningen hen ook voortgangsbrieven via de mail of per post. Allereerst is er aan licentiehouders gevraagd welke kanalen zij met name gebruiken om inzicht te krijgen in de informatie over hun licentie(s) (zie figuur 4.1).

Figuur 4.1 Gebruikte informatiebronnen over de licenties (N=437)

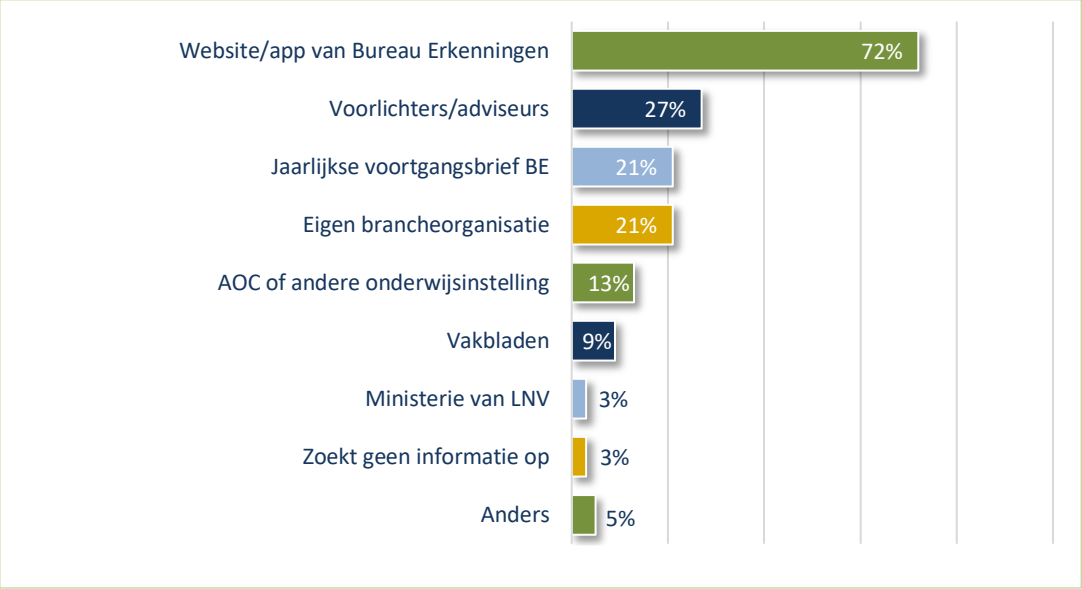

Bron: Raadpleging licentiehouders

Uit het bovenstaande figuur blijkt dat de website van Bureau Erkenningen de meest gebruikte informatiebron is onder de geraadpleegde licentiehouders. Enkele licentiehouders vermelden hierbij ook expliciet dat zij hun informatie binnenkrijgen via de app van Bureau Erkenningen. Hiernaast wordt ook de jaarlijkse voortgangsbrief van Bureau Erkenningen regelmatig geraadpleegd en verkrijgen licentiehouders informatie vanuit de eigen brancheorganisatie of via voorlichters/ adviseurs. Slechts een klein deel van de geraadpleegde licentiehouders haalt informatie op via andere kanalen, zoals een AOC, vakbladen of het ministerie van LNV. In de categorie 'anders' laten licentiehouders weten dat zij via collega's en hun werkgevers op de hoogte worden gehouden. Een heel klein deel (3%) van de licentiehouders zoekt nooit informatie op over (verlenging van) de licentie(s).

Aan licentiehouders is gevraagd in hoeverre zij bekend zijn met het overzicht van studievorderingen op de website/app van Bureau Erkenningen en hoe vaak zij hierop inloggen. Zeventien licentiehouders geven aan dat zij niet op de hoogte zijn van het bestaan van deze pagina (4%). Verder zijn 47 licentiehouders wel bekend met de pagina, maar loggen nooit in (11%). Het overgrote deel (373

van de 437) licentiehouders logt wel een of meerdere keren per jaar in om hun voortgang te bekijken (85%). Het grootste deel van de licentiehouders kijkt 1 tot 2 keer per jaar naar zijn/haar persoonlijke studievorderingen (zie figuur 4.2).

Figuur 4.2 Keren per jaar dat licentiehouders studievorderingen bekijken (N=368)*

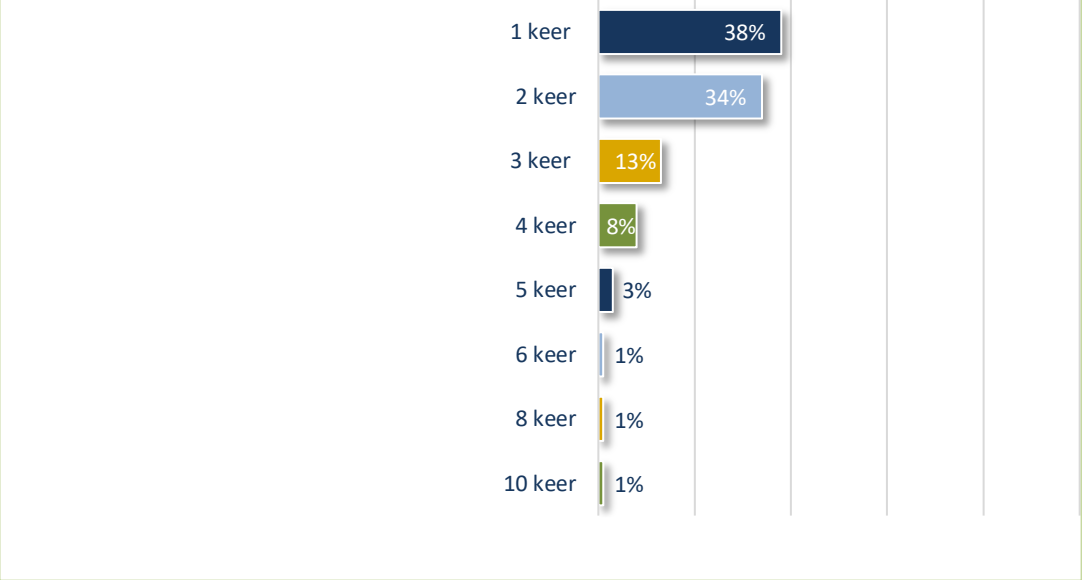

* Dit betreft enkel licentiehouders die een of meerdere keren per jaar hun voortgang bekijken. Licentiehouders die nooit inloggen zijn niet meegenomen in dit figuur.

Bron: Raadpleging licentiehouders

De website maakt net als de app, de voortgangsbrief en het directe contact met Bureau Erkenningen deel uit van de informatievoorziening vanuit Bureau Erkenningen. Deze informatievoorziening wordt door de meeste licentiehouders (zeer) goed beoordeeld (zie figuur 4.3). Zij vinden de informatie duidelijk en geven aan altijd te kunnen vinden waar ze naar op zoek zijn. Doordat veranderingen in de voortgangspagina's automatisch worden geüpdatet met behulp van het registratiesysteem kan de informatievoorziening efficiënt worden vormgegeven.

Figuur 4.3 Beoordeling informatievoorziening over licenties die Bureau Erkenningen afgeeft (N=437)

Bron: Raadpleging licentiehouders

Aan de licentiehouders is vervolgens gevraagd of zij ook nog bepaalde informatie missen in de informatievoorziening van Bureau Erkenningen. De meerderheid van de geraadpleegde licentiehouders liet weten dat dit voor hen niet het geval was (89%). De overige 47 licentiehouders geven aan wel bepaalde informatie te missen (11%).De meest genoemde informatiebehoeftes zijn onder te verdelen in drie categorieën, namelijk:

- Informatie over wat de licentiehouder moet doen voor het behouden van de licentie (18 keer genoemd): het is voor de licentiehouders niet altijd meteen duidelijk wat zij hiervoor precies nog moeten doen en voor wanneer. Op dit moment geven enkele licentiehouders aan dat het op de website nog een zoektocht is om bij juiste informatie te komen. Zij geven aan dat het fijn zou zijn

om via de mail op de hoogte te worden gehouden van welke punten ze nog moeten halen. Ook geven drie licentiehouders aan dat zij een herinnering zouden willen ontvangen als de verlenging er bijna aankomt.

- Informatie rondom de nieuwe licentie(s) (10): het is voor een aantal licentiehouders nog onduidelijk wat de nieuwe licentie Adviseren Gewasbescherming precies inhoudt en in hoeverre er overlap is met andere licenties.
- Informatie over de bijeenkomsten (7): enkele licentiehouders zouden graag meer duidelijkheid willen krijgen over waar en wanneer de bijeenkomsten plaatsvinden. Vooral ten tijde van de coronacrisis is het voor hen niet altijd duidelijk waar zij nog naartoe kunnen om kennisbijeenkomsten te volgen.

4.2 Ervaringen met verlengingsprocedure

Onderzoeksvragen:

- Hoe verlopen over het algemeen de procedures voor het verkrijgen van (verlenging van) een licentie? Worden hierin door licentiehouders eventueel nog knelpunten ervaren? Zo ja, waarop hebben deze dan betrekking?

Het overgrote deel van de geraadpleegde licentiehouders is van plan zijn/haar licentie te verlengen als deze afloopt (zie figuur 4.4). De redenen van de enkele licentiehouders die hun licentie niet verlengen, zijn divers:

- Stoppen met werken (4 keer genoemd).
- Niet (tijdig) aan de eisen kunnen voldoen vanwege de coronacrisis (2).
- Wegens gewijzigde wet- en regelgeving is de licentie niet meer nodig (1).
- Met pensioen gaan (1).
- Uit duurzaamheidsoverwegingen de bestrijdingsmiddelen achterwege gelaten (1).

Figuur 4.4 Aandeel licentiehouders dat van plan is om zijn/haar licentie te verlengen (N=419)

Bron: Raadpleging kennisaanbieders

Ervaringen verlenging

Licentiehouders kunnen hun licentie verlengen door óf opnieuw een examen te doen óf in vijf jaar tijd een aantal kennisbijeenkomsten te volgen (zie bijlage III). De geraadpleegde licentiehouders zijn over het algemeen goed bekend met de verschillende mogelijkheden voor het verlengen van hun licentie(s) (figuur 4.5). De fysieke kennisbijeenkomsten zijn het meest bekend.

Figuur 4.5 Bekendheid geraadpleegde licentiehouders met mogelijkheden verlenging licentie(s) (N=432)

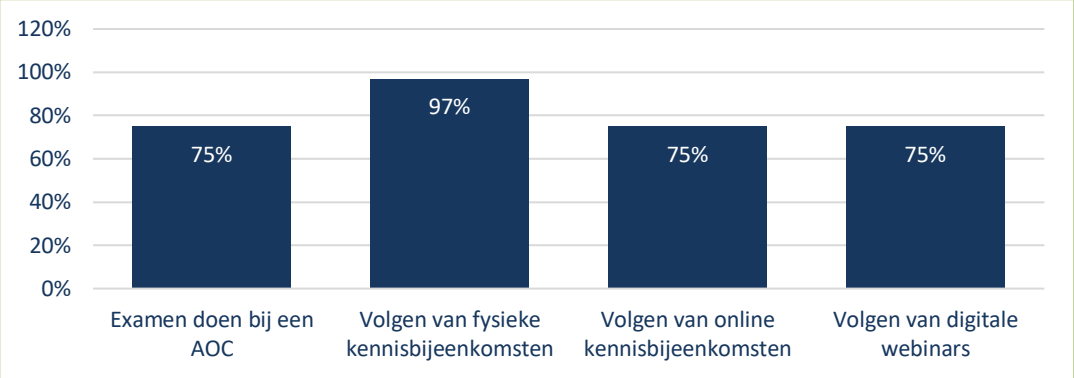

Bron: Raadpleging licentiehouders

De overgrote meerderheid van de geraadpleegde licentiehouders vindt het volgen van een 'x' aantal kennisbijeenkomsten binnen vijf jaar tijd goed te doen (85% bij N=434). Voor ongeveer een achtste van de licentiehouders is het wel een zware verplichting om hier in vijf jaar tijd aan te voldoen (13%). Het valt op dat er binnen deze laatste groep licentiehouders geen bepaalde oververtegenwoordigde licenties zijn. Ook geven de mensen met meerdere licenties niet vaker aan het volgen van kennisbijeenkomsten een zware verplichting te vinden dan de licentiehouders met één licentie.

Het aantal kennisbijeenkomsten dat gevolgd moet worden, is voor de meeste licentiehouders (83% bij N=431) voldoende om nieuwe kennis op te doen over gewasbescherming en dit ook in de praktijk te kunnen toepassen. Een klein deel van de geraadpleegde licentiehouders (12%) is zelfs van mening dat er ook met minder kennisbijeenkomsten kan worden volstaan. Slechts 14 licentiehouders geven aan dat meer kennisbijeenkomsten wenselijk zijn (3%). Ook hierbij zijn er geen grote verschillen tussen de licentiehouders van verschillende licentie(s) zichtbaar.

Bij de procedure voor verlenging van de licentie ervaart een deel van de geraadpleegde licentiehouders knelpunten (15% bij N=430). De meest genoemde knelpunten zijn:

- De coronacrisis (21 keer genoemd) en de daarbij horende beperkende maatregelen waardoor bijeenkomsten niet (fysiek) door konden gaan. Licentiehouders komen hierdoor in de knel met het volgen van genoeg kennisbijeenkomsten binnen de bepaalde tijd.
- De inhoud van de kennisbijeenkomsten wordt niet altijd als praktijkgericht en actueel ervaren (15); Ook worden bepaalde thema's gemist, zoals bestrijdingstechnieken of biologische bestrijding.
- Het (aanbod van het) aantal plekken bij bijeenkomsten is voor sommige licentiehouders aan de lage kant (8). Zij maken zich zorgen of ze op tijd een bijeenkomst kunnen volgen voordat hun licentie afloopt.
- De kosten voor het volgen van bijeenkomsten liggen voor enkele licentiehouders te hoog (5).

Voorkeuren kennisaanbod

In de keuze voor het bijwonen van kennisbijeenkomsten nemen de licentiehouders verschillende aspecten mee (figuur 4.6). De meest belangrijke aspecten voor de licentiehouders zijn de mate waarin er in de bijeenkomst aandacht is voor nieuwe ontwikkelingen, de mate waarin de bijeenkomst aansluit op de situatie in de eigen sector en het onderwerp van de kennisbijeenkomst. Hieruit blijkt dat de licentiehouders voornamelijk de kwaliteit van de inhoud van de kennisbijeenkomsten van belang vinden.

Figuur 4.6 Belang van aspecten bij keuze voor bepaalde kennisbijeenkomsten (N=427)

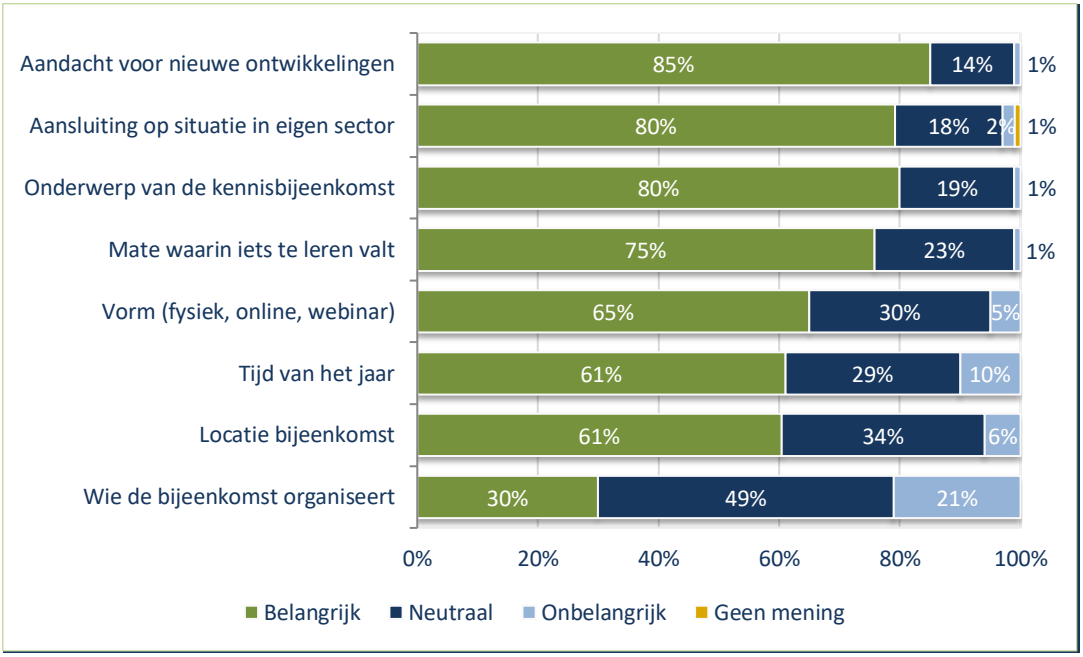

Bron: Raadpleging licentiehouders

De voorkeuren van de licentiehouders komen overeen met de voorkeuren zoals licentiehouders deze aangaven in een eerdere evaluatie van de Bureau Erkenningen uit 2009.[10] Toentertijd werd aan dezelfde aspecten ongeveer dezelfde mate van belang gehecht.

Alle geraadpleegde kennisaanbieders geven aan dat hun bijeenkomsten ook inspelen op het aspect dat licentiehouders het belangrijkst blijken te vinden, namelijk aandacht voor nieuwe ontwikkelingen. De geraadpleegde kennisaanbieders geven allen aan dat er in hun kennisbijeenkomsten sprake is van overdracht van de meest actuele kennis over het betreffende onderwerp. Zij doen dit op de volgende manieren:

- Ingaan op nieuwe wet- en regelgeving rondom gewasbescherming (4 keer genoemd).
- Kennisbehoefte ophalen uit de praktijk door deelnemers vooraf te vragen waar ze tegenaan lopen of door de inzet van praktijkexperts bij de bijeenkomsten (4).
- De kennisbijeenkomsten aanpassen op de tijd van het jaar waarin deze plaatsvindt, bijvoorbeeld door in te gaan op de problemen die horen bij het betreffende seizoen (2).

Naast de aandacht voor nieuwe ontwikkelingen vind het merendeel van de licentiehouders het ook van belang dat de kennisbijeenkomst aansluit op de eigen sector (zie figuur 4.6). Het overgrote deel (78%) van de geraadpleegde kennisaanbieders geeft aan voornamelijk kennisbijeenkomsten aan te bieden voor specifieke sectoren. De sectoren waar de geraadpleegde kennisaanbieders voornamelijk bijeenkomsten voor aanbieden zijn de akkerbouw, hoveniers en de veehouderij.

De vorm van de kennisbijeenkomst is voor zo'n twee derde van de licentiehouders belangrijk. Hierbij genieten fysieke bijeenkomsten de voorkeur (zie figuur 4.7). Licentiehouders geven aan voorkeur te hebben voor deze bijeenkomsten vanwege de interactie met andere licentiehouders.

[10] Bureau Bartels, Evaluatie verlening vakbekwaamheidsbewijzen toepassing gewasbeschermingsmiddelen, mei 2009.

Figuur 4.7 Voorkeur voor wijze van verlenging van licentie(s) (N=437)

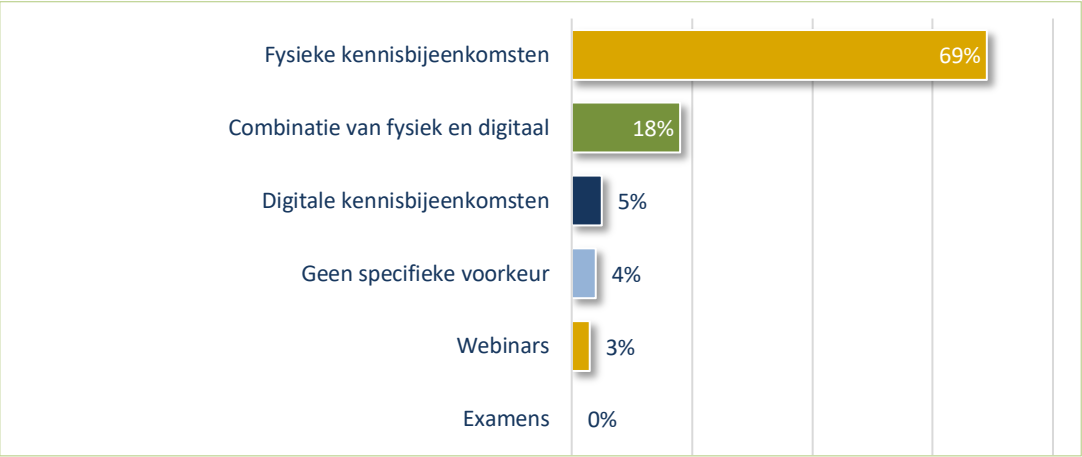

Bron: Raadpleging licentiehouders

Het aspect dat licentiehouders het minst belangrijk achten is wie de kennisbijeenkomst aanbiedt. Bijna de helft van de geraadpleegde licentiehouders geeft aan geen uitgesproken voorkeur te hebben wat betreft het type organisatie dat de kennisbijeenkomst aanbiedt. De voorkeuren van de licentiehouders die uiteindelijk toch een preferentie konden formuleren worden weergegeven in figuur 4.8. Hieruit blijkt dat licentiehouders, als zij moeten kiezen, de voorkeur geven aan kennisbijeenkomsten van handelsbedrijven.

Figuur 4.8 Voorkeur voor type organisatie dat kennisbijeenkomst aanbiedt (N=238)

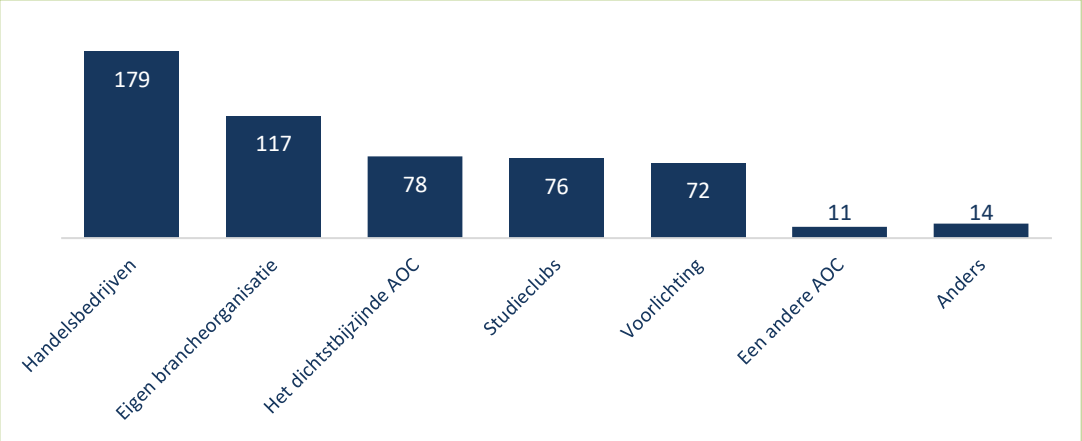

Bron: Raadpleging licentiehouders

Registratie

Onderzoeksvraag:

- Hoe beoordelen kennisaanbieders de wijze van het registreren van deelnemers die hun examens hebben afgelegd of hun kennisbijeenkomsten hebben gevolgd?

Naast het verstrekken van licenties via o.a. kennisbijeenkomsten houdt Bureau Erkenningen ook de registratie van de licenties bij. Bij elke bijeenkomst dienen de kennisaanbieders aan Bureau Erkenningen door te geven welke deelnemers hun kennisbijeenkomst hebben bijgewoond. Deze registratie vindt digitaal plaats via het registreren van het pasnummer.

De interactie tussen Bureau Erkenningen en de kennisaanbieders met betrekking tot registratie van

deelname aan de kennisbijeenkomsten wordt door de geraadpleegde kennisaanbieders unaniem als (zeer) goed ervaren. Het systeem werkt automatisch en problemen worden snel opgelost door Bureau Erkenningen. Er doen er zich hier enkel kleine knelpunten voor die met name gericht zijn op het scannen van de pasjes van deelnemers, die door de QR-code niet altijd meer in het oude registratiesysteem passen dat de kennisaanbieder heeft opgezet.

4.3 Synthese

Onderzoeksvraag:

- Wat kan op grond van de antwoorden op bovenstaande vragen worden geconcludeerd over de uitvoering van de wettelijke taken van Bureau Erkenningen rondom het verstrekken en registreren van licenties? Is deze doelmatig?

Ten eerste beoordelen de licentiehouders de informatievoorziening vanuit Bureau Erkenningen als overwegend positief. Zij geven aan dat de informatie duidelijk is en kunnen vinden waar ze naar op zoek zijn. Het overgrote deel van de licentiehouders is dan ook bekend met de website of de app om informatie te verkrijgen over hun benodigde licenties en logt dan ook minstens jaarlijks in op de website of de app om hun vorderingen te bekijken. De informatievoorziening richting de licentiehouders lijkt hiermee te doen waarvoor zij bedoeld is, namelijk de licentiehouders in staat stellen om aan hun licentieverplichtingen te voldoen door hen te verschaffen van de juiste informatie op een gebruiksvriendelijke manier. Doordat veranderingen in de voortgangspagina's automatisch worden geüpdatet met behulp van het registratiesysteem kan de informatievoorziening efficiënt worden vormgegeven. Verbeteringen kunnen doorgevoerd worden door het nóg duidelijker presenteren van de voortgang en beschikbare bijeenkomsten en meer informatie verschaffen over nieuwe licenties (licentie adviseren).

Driekwart van de licentiehouders is op de hoogte van alle manieren om een licentie te verlengen (N=432). Bijeenkomsten die zij hiervoor kunnen volgen zijn bijgehouden en te vinden op de website en app van Bureau Erkenningen. Het volgen van fysieke bijeenkomsten geniet nog steeds de voorkeur. Het meest genoemde knelpunt voor het verlengen van de licenties waren volgens de licentiehouders dan ook de beperkende maatregelen naar aanleiding van de coronacrisis te zijn, waardoor bijeenkomsten niet (fysiek) konden doorgaan. De procedures voor het verlengen van de bijeenkomsten blijken verder hun doel te behalen. Zo geeft het merendeel van de licentiehouders aan dat zij voldoende nieuwe kennis opdoen over gewasbescherming tijdens de aangewezen hoeveelheid bijeenkomsten in vijf jaar tijd. Ook vinden zij het bijwonen van deze kennisbijeenkomsten over het algemeen geen zware verplichting. De procedure voor het registreren van deelname wordt door kennisaanbieders unaniem als (zeer) goed ervaren. Het systeem werkt volgens hen automatisch en problemen worden snel opgelost door Bureau Erkenningen. Hiermee voorziet de procedure in haar doel, namelijk het zorgen voor een overzicht van de deelname aan erkende bijeenkomsten.

5. Doeltreffendheid

5.1 Doeltreffendheid erkenning kennisaanbod

Onderzoeksvraag:

- Hoe ziet het aanbod van – en deelname aan – kennisbijeenkomsten eruit? Welke bijeenkomsten (binnen de thema's Veiligheid en Techniek, Teelt, Transport/Opslag en Knaagdier Beheersing op Agrarische bedrijven) genieten vooral de voorkeur van de gebruikers?
- Hoe borgt Bureau Erkenningen de kwaliteit van verstrekking van licenties en het bijbehorende kennisaanbod? Welke controle-activiteiten worden uitgevoerd en door wie?
- Is de kwaliteit van toetsing en controles toereikend?

Aanbod en deelname kennisbijeenkomsten

Hieronder is het overzicht gepresenteerd dat Bureau Erkenningen heeft bijgehouden van de erkende bijeenkomsten en deelnemers. In tabel 5.1 is te zien hoeveel kennisaanbieders er per jaar actief zijn. Dit aantal is over de jaren heen redelijk stabiel gebleven. Onder overige organisaties vallen de handelsbedrijven, brancheorganisaties, studieclubs, adviesbureaus en overige onderwijsinstellingen.

Tabel 5.1 Aantal kennisaanbieders per type aanbieder, 2015-2020

Type kennisaanbieder	2015	2016	2017	2018	2019	2020
AOC's	15	15	17	17	14	13
Overige organisaties	55	52	54	58	57	55
Totaal	**70**	**67**	**71**	**75**	**71**	**68**

Bron: Monitoringsgegevens Bureau Erkenningen

In tabel 5.2 is vervolgens weergeven hoeveel erkende kennisbijeenkomsten de actieve kennisaanbieders hebben gehouden per jaar. Hier zien we dat er door de jaren heen minder bijeenkomsten zijn georganiseerd door de AOC's, terwijl het aantal kennisbijeenkomsten van de overige organisaties is gegroeid. Wanneer we tabel 5.1 vergelijken met tabel 5.2 zien we dat elk AOC in 2020 gemiddeld 74 bijeenkomsten gaf. Voor de overige organisaties lag dit gemiddelde op 44 in 2020.

Tabel 5.2 Aantal erkende kennisbijeenkomsten per type aanbieder, 2015-2020

Type kennisaanbieder	2015	2016	2017	2018	2019	2020
AOC's	1.519	1.120	1.009	953	1.096	965
Overige organisaties	1.648	1.519	1.643	2.483	2.505	2.435
Totaal	**3.167**	**2.639**	**2.652**	**3.436**	**3.601**	**3.400**

Bron: Monitoringsgegevens Bureau Erkenningen

In tabel 5.3 is te zien hoeveel deelnemers er aan de bovenstaande kennisbijeenkomsten van de AOC's en van de overige organisaties hebben deelgenomen. Hieruit blijkt dat de bijeenkomsten van de overige organisaties gezamenlijk meer deelnemers tellen in 2020 dan de bijeenkomsten van de AOC's. Onder de categorie overige organisaties vallen immers meer kennisaanbieders en zoals in tabel 5.1 is weergegeven, organiseren zij ook meer kennisbijeenkomsten. AOC's organiseren op hun beurt weer grotere bijeenkomsten. Zo lag het gemiddeld aantal deelnemers per bijeenkomst in 2020 bij AOC's op 17 deelnemers. Het gemiddelde van de overige organisaties lag in 2020 op 9 deelnemers per bijeenkomst.

Tabel 5.3 Aantal deelnemers kennisbijeenkomsten per type kennisaanbieder, 2015-2020

Type kennisaanbieder	2015	2016	2017	2018	2019	2020
AOC's	37.410	30.655	25.133	21.683	25.754	16.052
Overige organisaties	29.697	33.853	24.688	25.864	26.915	21.156
Totaal	**67.106**	**64.508**	**49.821**	**47.847**	**52.669**	**37.208**

Bron: Monitoringsgegevens Bureau Erkenningen

Het bovenstaande aantal kennisbijeenkomsten dat de kennisaanbieders per jaar organiseren, is onder te verdelen in drie verschillende vormen van bijeenkomsten (zie tabel 5.4). Met uitzondering van 2016 en 2017 is het aantal kennisbijeenkomsten over de laatste jaren redelijk stabiel gebleven. In de jaren 2015 tot en met 2019 zijn de meeste kennisbijeenkomsten in fysieke vorm georganiseerd. In 2020 namen de online modules de overhand. Door de coronamaatregelen zijn er in dat jaar minder fysieke kennisbijeenkomsten georganiseerd in vergelijking met de jaren ervoor.

Tabel 5.4 Aantal kennisbijeenkomsten per type bijeenkomst, 2015-2020

Type kennis bijeenkomst	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fysieke bijeenkomsten	2.793	2.024	1.761	1.736	1.978	1.509
Webinars						94
Online modules	444	615	891	1.700	1.623	1.797
Totaal	**3.237**	**2.639**	**2.652**	**3.436**	**3.601**	**3.400**

Bron: Monitoringsgegevens Bureau Erkenningen

In tabel 5.5 is weergegeven hoeveel deelnemers de verschillende typen bijeenkomsten hebben bijgewoond. Ondanks dat het aantal online modules door de jaren heen stijgt, blijkt dat fysieke bijeenkomsten een grotere populariteit blijven genieten. Fysieke bijeenkomsten hebben jaarlijks ongeveer tien keer zoveel deelnemers gehad dan online modules. Het totale deelnemersaantal van de kennisbijeenkomsten neemt tegelijkertijd af over de jaren heen. Het lage deelnemersaantal in 2020 is mogelijk een direct gevolg van de coronacrisis. Als de kennisbijeenkomsten in de toekomst ook lagere opkomsten blijft hebben, heeft dit mogelijk gevolgen voor de financiering van Bureau Erkenningen.

Tabel 5.5 Aantal deelnemers per type bijeenkomst, 2015-2020

Type kennisbijeenkomst	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fysieke bijeenkomsten	63.878	53.109	45.675	44.527	49.833	32.907
Webinars						931
Online modules	3.228	11.399	4.146	3.320	2.836	3.370
Totaal	**67.106**	**64.508**	**49.821**	**47.487**	**52.669**	**37.208**

Bron: Monitoringsgegevens Bureau Erkenningen

Naast de verschillende vormen waarin de kennisbijeenkomsten georganiseerd kunnen worden, onderscheiden de kennisbijeenkomsten zich ook door de verschillende thema's die centraal staan. Voor het verlengen van de verschillende licenties dient men immers kennisbijeenkomsten over verschillende thema's te volgen. Een overzicht van deze verschillende verplichtingen per licentie is weergegeven in bijlage III. Aangezien het volgen van kennisbijeenkomsten over de thema's 'veiligheid en techniek' en 'teelt' voor meerdere licentie(s) verplicht zijn, tellen deze thema's ook de meeste bijeenkomsten en deelnemers (zie tabellen 5.6 en 5.7).

Tabel 5.6 Aantal kennisbijeenkomsten per thema, 2015-2020

Thema	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Veiligheid en Techniek	1.089	1.296	1.388	1.933	1.893	1.827
Teelt	1.061	1.240	1.099	1.269	1.294	1.134
Transport en Opslag	15	16	19	17	16	15
Mollen en Woelratten	1	14	16	23	19	15
Adviseren Teelt					10	87
KBA	973	27	117	178	313	314
Totaal	**3.139**	**2.593**	**2.639**	**3.420**	**3.581**	**3.392**

Bron: Monitoringsgegevens Bureau Erkenningen

Tabel 5.7 Aantal deelnemers per thema bijeenkomsten, 2015-2020

Thema	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Veiligheid en Techniek	22.669	27.031	19.602	18.672	18.980	11.338
Teelt	26.885	34.627	28.035	25.605	26.579	19.161
Transport en Opslag	340	338	301	262	273	285
Mollen en Woelratten	2	104	117	185	141	112
Adviseren Teelt					239	1.215
KBA	16.663	368	1.488	2.757	5.206	4.983
Totaal	**66.559**	**62.468**	**49.543**	**47.481**	**52.162**	**37.094**

Bron: Monitoringsgegevens Bureau Erkenningen

Inspecties kennisaanbod

Bureau Erkenningen zet inspecteurs in om elk jaar 10% van het totale aanbod van erkende kennisbijeenkomsten bezoeken. Zij beoordelen of de kennisbijeenkomst uitgevoerd wordt zoals bij de aanvraag- en beoordelingsprocedure voor erkenning is afgesproken en of de cursus van goede kwaliteit (zie paragraaf 2.1). In figuur 5.1 is de gemiddelde beoordeling van bijeenkomsten over de periode van 2015 tot en met 2020 weergegeven. Uit dit figuur blijkt dat de inspecteurs de kennisbijeenkomsten over de jaren heen van voldoende kwaliteit achten. Tussen 2015 en 2020 is er een lichte stijging in de beoordeling te zien, maar over het algemeen is de beoordeling vrij stabiel gebleven en fluctueert deze slechts tussen de 6,8 en 7,5 in een tijdsspanne van zes jaar.

Figuur 5.1 Gemiddelde beoordeling kennisbijeenkomsten door inspecteurs, 2015-2020

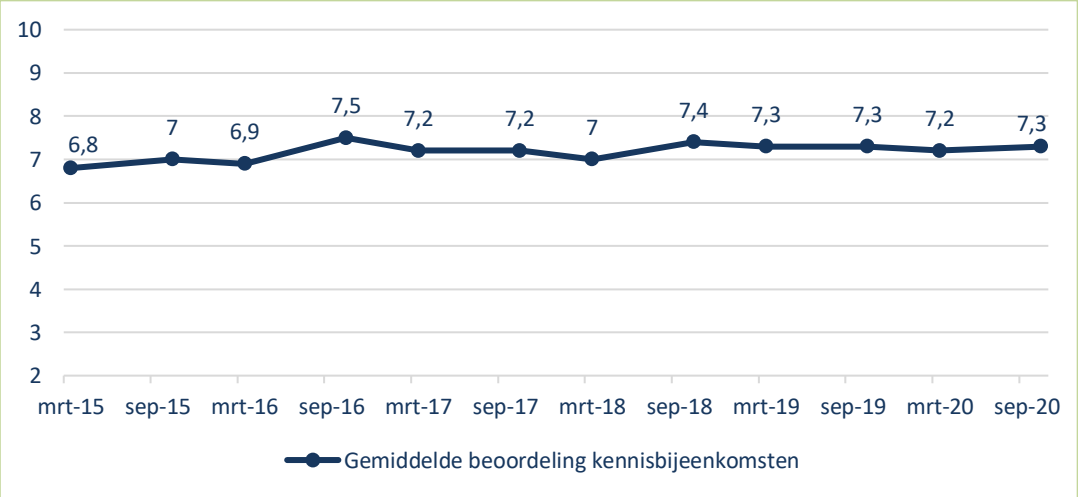

Bron: Jaarbericht Bureau Erkenningen 2020

Alle geraadpleegde kennisaanbieders hebben in de afgelopen twee jaar te maken gehad met diverse inspecties door Bureau Erkenningen. De ervaringen van de kennisaanbieders met deze inspecties zijn overwegend positief (zie figuur 5.2). Kennisaanbieders vinden het fijn wanneer de inspecteurs zich van tevoren aanmelden en ervaren de feedback als waardevol en leerzaam.

Figuur 5.2 Oordeel inspecties door kennisaanbieders (N=18)

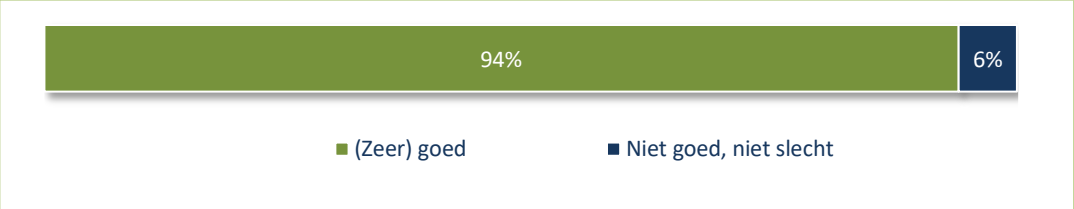

Bron: Raadpleging kennisaanbieders

De helft van de geraadpleegde kennisaanbieders heeft enkele knelpunten ervaren bij de inspectie. Een aantal kennisaanbieders vindt het lastig dat er zo nadrukkelijk getoetst wordt op de overeenkomst met het oorspronkelijke ingediende kennisaanbod. Zij geven aan hier soms van af te moeten wijken doordat zij bijvoorbeeld dieper in willen gaan op thema's die deelnemers van de bijeenkomst aandragen. Hiernaast benoemden twee kennisaanbieders het als knelpunt te ervaren wanneer inspecteurs zich (te) laat aanmelden voor een bijeenkomst, vooral gezien de coronamaatregelen waardoor er soms een beperkt aantal mensen aanwezig mogen zijn.

De inspecties brengen daadwerkelijk veranderingen te weeg. Bij de meerderheid van de geraadpleegde kennisaanbieders (11 van de 18) heeft de inspectie geleid tot aanpassingen in de bijeenkomsten. Zo hebben twee kennisaanbieders de groepsgrootte van hun bijeenkomst aangepast en anderen hebben een toetsingsmoment ingevoerd of de inschrijfprocedure versimpeld.

5.2 Doeltreffendheid afgifte en registratie licenties

Onderzoeksvraag:

- Hoeveel geldige licenties zijn er door Bureau Erkenningen verstrekt in de periode 2015-2020? Hoe is dit aantal verspreid over de verschillende typen licenties ?

In tabel 5.8 is weergeven hoeveel licenties Bureau Erkenningen in de periode 2015-2020 heeft aangemaakt.

Tabel 5.8 Aantal door Bureau Erkenningen aangemaakte licenties per jaar, naar type licentie 2015-2020

Type licentie	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Uitvoeren Gewasbescherming	8.460	10.913	7.071	5.516	5.736	5.996
Bedrijfsvoeren Gewasbescherming	1.728	2.171	1.838	1.885	1.797	1.867
Bedrijfsvoeren + Distribueren	95	142	128	86	61	63
Mollen en Woelratten	358	221	274	261	250	183
Distribueren Bestrijdingsmiddelen	13	26	48	414	79	29
Adviseren Gewasbescherming	-	-	-	1.554	265	110
Knaagdierbeheersing Agr. Bedrijf (KBA)	1.173	43	196	788	1.242	5.912
Uitvoeren + KBA	3.180	4.608	2.456	1.775	2.525	2.080
Bedrijfsvoeren + KBA	897	989	725	524	814	526
Bedrijfsvoeren + distribueren + KBA	86	123	95	86	65	44
KBA-GB*	-	-	2	3	-	5
Uitvoeren + KBA-GB	-	2	-	1	3	1
Bedrijfsvoeren + KBA-GB	-	-	1	1	4	-
Totaal	**15.990**	**19.238**	**12.834**	**12.894**	**12.841**	**16.816**

* KBA geldt alleen voor binnen. KBA-GB geldt voor zowel binnen als buiten bedrijfsgebouwen

Bron: Monitoringsgegevens Bureau Erkenningen

Veiligheidsinstructies

Voor bepaalde (eenvoudige) handelingen volstaat een veiligheidsinstructie, gegeven door een licentiehouder van het bedrijf waar de medewerker werkt. In tabel 5.9 is weergegeven hoeveel veiligheidsinstructies er per jaar en in totaal zijn erkend.

Tabel 5.9 Aantal goedgekeurde veiligheidsinstructies per jaar en totaal, 2015-2020

Veiligheidsinstructies	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Goedgekeurd per jaar	4	1	7	0	2	6
Totaal aantal goedgekeurd	**29**	**30**	**37**	**37**	**39**	**43***

* Dit cijfer is niet gelijk aan (39+6) vanwege veiligheidsinstructies die ondertussen zijn vervallen.

Bron: Monitoringsgegevens Bureau Erkenningen

Van de geraadpleegde licentiehouders die ondernemer of directeur-eigenaar zijn, hebben er 29 in de afgelopen drie jaar gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een veiligheidsinstructie te geven voor hun werknemers (21% bij N=139). De meerderheid heeft hierbij gebruik gemaakt van een bestaande veiligheidsinstructie (64%). De kwaliteit van deze instructies werd positief beoordeeld door de deze licentiehouders (72% bij N=18). De overige licentiehouders beoordelen deze veiligheidsinstructies als neutraal. De ervaringen met het erkennen van veiligheidsinstructies zijn weergeven in paragraaf 3.1.

5.3 Kennisoverdracht en effecten kennisbijeenkomsten

Onderzoeksvragen:

- Beschikken licentiehouders door het volgen van de kennisbijeenkomsten over de meest actuele kennis op het gebied van gewasbescherming?
- Hoe beoordelen licentiehouders de meerwaarde en kwaliteit van de kennisbijeenkomsten?
- Sluit het kennisaanbod en de wijze waarop dit wordt aangeboden voldoende aan bij de behoeften van de licentiehouders?
- Welke effecten hebben zich voorgedaan naar aanleiding van de kennisbijeenkomsten?

Motivatie deelnemers

De geraadpleegde kennisaanbieders zien dat de meerderheid van de deelnemers in redelijke mate gemotiveerd is om kennis te verwerven tijdens hun kennisbijeenkomsten (figuur 5.3). Wel geven zij aan dat dit erg kan verschillen per deelnemer. Zo merken kennisaanbieders op dat sommige deelnemers de kennisbijeenkomsten als een verplicht nummer zien, terwijl andere naar de kennisbijeenkomsten komen uit interesse voor het onderwerp.

Figuur 5.3 Mate waarin kennisaanbieders hun deelnemers gemotiveerd vinden (N=18)

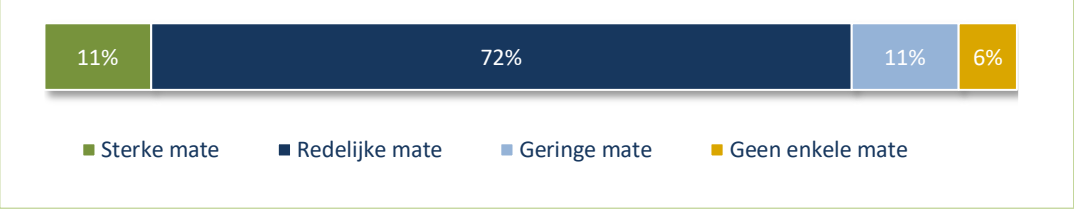

Bron: Raadpleging kennisaanbieders

Overdracht van (actuele) kennis

Voor circa de helft van de geraadpleegde licentiehouders zijn de bijeenkomsten die zij hebben bijgewoond altijd een leerzame ervaring geweest (figuur 5.4). De andere helft vond de bijgewoonde kennisbijeenkomsten meestal wel leerzaam, maar een enkele keer niet. Slechts een klein deel geeft aan de bijeenkomsten meestal niet leerzaam te vinden.

Figuur 5.4 Mate waarin licentiehouders de kennisbijeenkomsten leerzaam vonden (N=426)

Bron: Raadpleging licentiehouders

Het grootste deel van de licentiehouders (74% bij N=425) geeft aan dat zij af en toe nieuwe kennis opdoen door het volgen van bijeenkomsten. Ongeveer één op de acht licentiehouders geeft aan veel nieuwe kennis te hebben opgedaan en voor één op de tien van de licentiehouders waren de bijeenkomsten vooral een herhaling van kennis die zij al hadden. Er zijn verder geen significante verschillen te vinden tussen sectoren, type licentie of leeftijd betreffende de mate waarin men nieuwe kennis opdoet tijdens kennisbijeenkomsten.

Figuur 5.5 Mate waarin de licentiehouders nieuwe kennis hebben opgedaan (N=425)

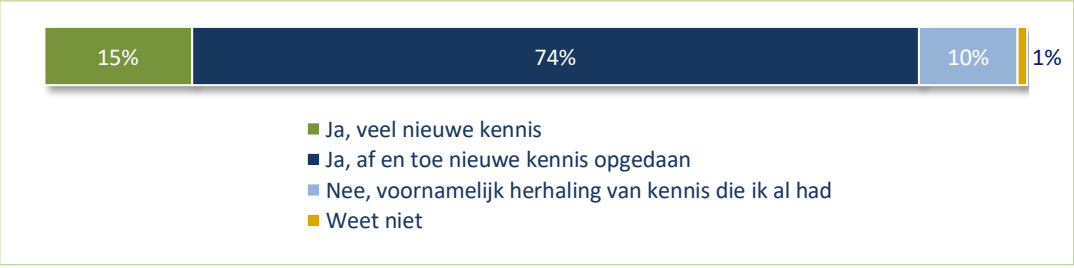

Bron: Raadpleging licentiehouders

Zoals in paragraaf 4.2 besproken geven alle kennisaanbieders aan dat er bij hun kennisbijeenkomsten sprake is van een overdracht van de meest actuele kennis. Het grootste deel van de geraadpleegde licentiehouders deelt deze mening (figuur 5.6).

Figuur 5.6 Mate waarin bijeenkomsten voldoende aandacht aan actuele thema's besteden volgens licentiehouders (N=383)

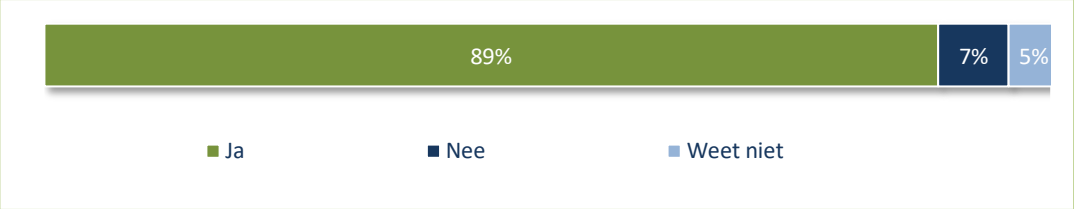

Bron: Raadpleging licentiehouders

Enkele licentiehouders (44 van de 383) op dat er nog bepaalde onderwerpen zijn en/of informatie is die zij missen in de kennisbijeenkomsten. De meest genoemde onderwerpen zijn:

- Een meer praktijkgerichte aanpak van de kennisbijeenkomsten. De licentiehouders geven aan dat de kennisbijeenkomsten soms nog ver van de praktijk afstaan. Zij zouden graag zien dat er meer praktische tips gegeven worden op het gebied van gewasbescherming (10 keer genoemd).
- Meer aandacht voor biologische manieren van gewasbescherming. De licentiehouders zouden in de bijeenkomsten graag zien dat er meer aandacht komt voor biologische middelen en 'groene' alternatieven voor gewasbescherming. Zo kunnen zij leren om te gaan met de toenemende vraag naar oog voor biodiversiteit (7).
- Aandacht voor de wetgeving/regels rondom het gebruik van gewasbescherming. Zo kunnen zij leren wat of en hoe zij zich op de lange termijn moeten aanpassen aan milieuregels (3).

Naast de kennisbijeenkomsten gebruiken de meeste licentiehouders nog andere manieren om hun kennisniveau op het gebied van gewasbescherming op peil te houden. De geraadpleegde licentiehouders halen hun informatie voornamelijk ook nog uit vakbladen, kennisuitwisseling met collega's binnen de eigen organisatie, voorlichting van leveranciers en van het internet (zie figuur 5.7).

Figuur 5.7 Bronnen, naast bijeenkomsten, waarmee licentiehouders hun kennisniveau bijhouden (N=397)*

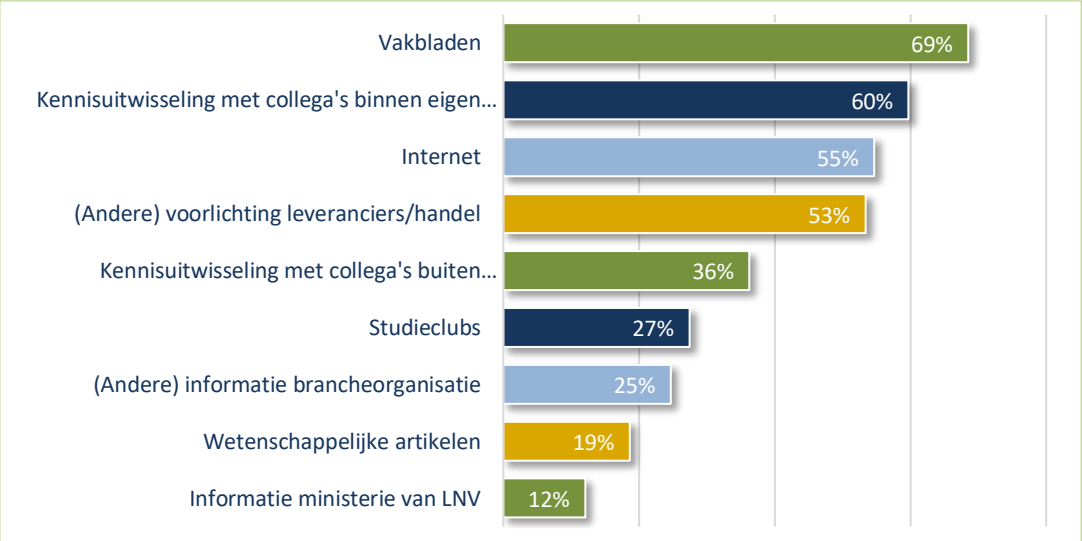

* De percentages tellen niet op tot 100%, omdat respondenten meerdere antwoorden konden geven

Bron: Raadpleging licentiehouders

Voor ongeveer een derde van de geraadpleegde licentiehouders zijn deze andere kennisbronnen niet per se meer leerzaam dan de kennisbijeenkomsten (31% bij N=377). Voor circa een kwart licentiehouders geldt wel dat zij de andere kennisbronnen leerzamer vinden dan de gevolgde kennisbijeenkomsten (23%). Het grootste gedeelte van de licentiehouders weet hier geen mening over te formuleren (47%).

Voor de groep die merkt dat zij andere kennisbronnen leerzamer vinden, geldt dat zij uit deze bronnen voornamelijk de volgende typen kennis putten:

- De nieuwste ontwikkelingen op het gebied van gewasbescherming. Licentiehouders merken op dat zij continu bezig zijn om de meest up-to-date informatie te vergaren. De kennisbijeenkomsten die zij 1 à 2 keer per jaar volgen zijn wat dat betreft minder actueel (18 keer genoemd).
- Meer sector- of vakspecifieke kennis. De kennisbijeenkomsten worden door sommige licentiehouders als vrij algemeen ervaren. Hiernaast zoeken zij informatie op die specifiek op hun eigen werkgebied van toepassing is (18).
- Met collega's actuele kennis uitwisselen. Licentiehouders geven aan dat zij graag in gesprek blijven met andere licentiehouders en samen de opties voor gewasbescherming bespreken (10).

Over het algemeen hebben de geraadpleegde kennisaanbieders hoge verwachtingen van de licentiehouders als het aankomt op het in de praktijk toepassen van de kennis die zij in de kennisbijeenkomsten verwerven (zie figuur 5.8). Dit maken de kennisaanbieders op uit de vragen die aan het einde van de bijeenkomsten gesteld worden en de terugkoppelingen die zij naderhand ontvangen. Daarnaast zijn ze van mening dat veel licentiehouders al veranderingen hebben doorgevoerd rondom het werken met gewasbescherming, omdat wet- en regelgeving hen daartoe verplicht.

Figuur 5.8 Mate waarin kennisaanbieders effecten van de bijeenkomsten in de praktijk verwachten (N=18)

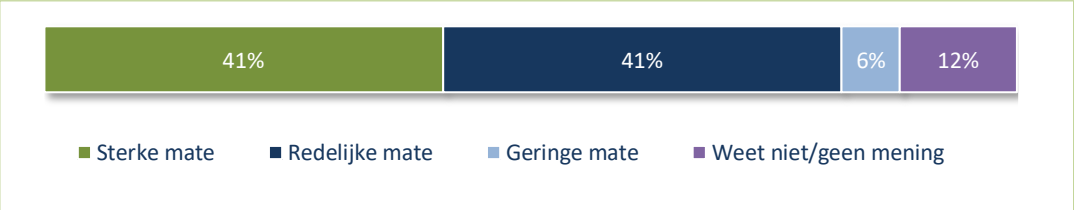

Bron: Raadpleging kennisaanbieders

Om te toetsen of bovenstaande verwachtingen uitkomen is er aan de licentiehouders gevraagd welke concrete aanpassingen zij hebben doorgevoerd in hun bedrijf/werk naar aanleiding van de kennisbijeenkomsten. Uit de antwoorden van de licentiehouders blijkt dat circa een derde van de licentiehouders geen aanpassingen heeft doorgevoerd naar aanleiding van wat zij voor hun licentie geleerd hebben (30% bij N=421). De overige licentiehouders hebben verschillende aanpassingen doorgevoerd in hun bedrijf of werk (70% bij N=421). De aanpassingen vonden vooral plaats in de hoeveelheid gebruikte bestrijdingsmiddelen, op het gebied van veiligheid en gezondheid en in het voorkomen van de emissie van deze middelen (zie figuur 5.9).

Figuur 5.9 Doorgevoerde aanpassingen naar aanleiding van de gevolgde kennisbijeenkomsten (N=280)*

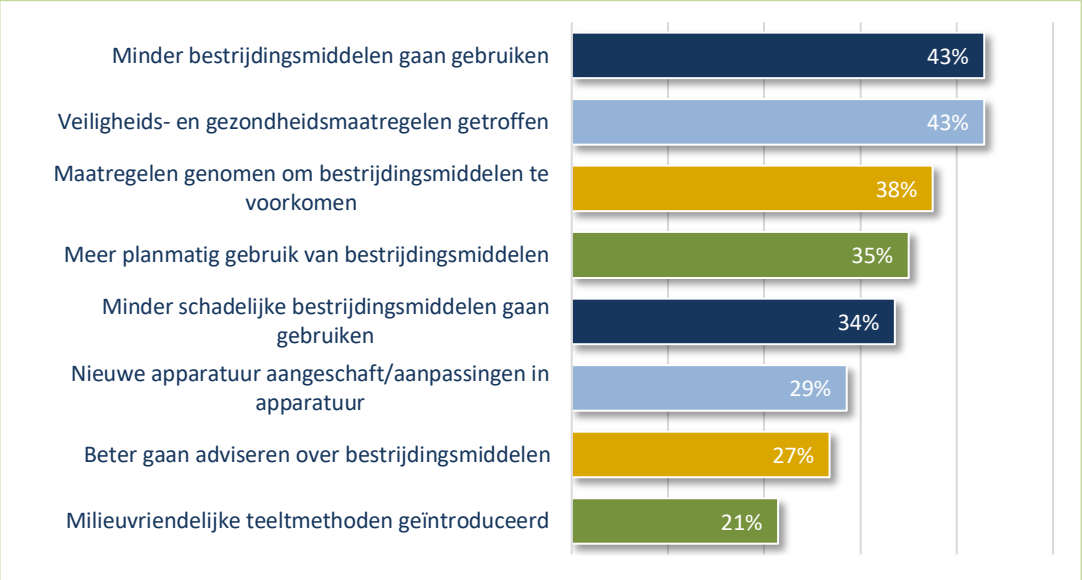

* De percentages tellen niet op tot 100%, omdat respondenten meerdere antwoorden konden geven

Bron: Raadpleging licentiehouders

Tijdens de evaluatie rondom het verlengen van licenties die is uitgevoerd in 2009 was hetzelfde effect meetbaar. Ook toen gaf de meerderheid van de licentiehouders aan effecten doorgevoerd te hebben naar aanleiding van de kennisbijeenkomsten (71% bij N=1.219). [11] Om het effect van de kennisbijeenkomsten te vergroten, hebben de kennisaanbieders een aantal opties gesuggereerd:

- (Nog) meer aansluiten op de actuele kennis op het gebied van gewasbescherming, bijvoorbeeld door in de bijeenkomsten aan te sluiten op toekomstige wet- en regelgeving (5 keer genoemd).
- (Nog) meer de praktijk betrekken bij de bijeenkomsten, bijvoorbeeld door het veld in te gaan (2).

5.4 Kansen

Onderzoeksvragen:

- Kunnen er eventueel nog verbeteringen in de werkwijze van Bureau Erkenningen worden doorgevoerd en, indien daarvan sprake is, welke dan?
- Zijn er kritische prestatie indicatoren (KPI's) te onderscheiden die geschikt zijn om de prestaties van Bureau Erkenningen te meten

Verbetersuggesties

Vijftien van de achttien kennisaanbieders zien voor Bureau Erkenningen ruimte om haar taken en activiteiten rondom het verkrijgen en verlengen van de licenties te verbeteren. In dit kader doen de kennisaanbieders een aantal suggesties:

- Creëer meer flexibiliteit rondom de aanvraag- en beoordelingsprocedure van het kennisaanbod (8 keer genoemd). Kennisaanbieders zouden graag sneller een cursus aan hun repertoire willen toevoegen als daar vanuit de praktijk vraag naar is. Daarnaast zouden zij graag de mogelijkheid hebben om de inhoud van de kennisbijeenkomsten ruimer te kunnen formuleren. In het verlengde hiervan merken enkele kennisaanbieders op dat de eisen rondom bijeenkomsten te theoretisch ingesteld zijn en te weinig op de praktijk gericht zijn. Voornamelijk kennisaanbieders afkomstig uit handelsbedrijven geven dit aan. Zij willen graag de optie hebben om flexibel te zijn wanneer

[11] Bureau Bartels, *Evaluatie verlening vakbekwaamheidsbewijzen toepassing gewasbeschermingsmiddelen*, mei 2009.

de groep deelnemers in de praktijk andere behoeften blijkt te hebben dan in het voorgeschreven lesplan vermeld staat.
- Kijk tijdens inspecties meer naar de vaktechnische inhoud in plaats van het vooraf opgestelde lesplan (2). Enkele kennisaanbieders pleiten ervoor om tijdens de inspectie meer focus te leggen op de inhoudelijke kwaliteit van de kennisbijeenkomst, waarvoor er soms buiten het vooraf opgestelde lesplan getreden moet worden.
- Versimpel de systemen en instructies (3). De overige verbetersuggesties pleiten voor een versimpeling van de systemen of de instructies die hierbij worden gegeven. Zij zouden graag in eenvoudigere taal uitgelegd krijgen wat er precies van hen verwacht wordt bij de beoordeling. De aanmerking op de systemen betreft voornamelijk de verwarring die ontstaat door de meerdere pasjes en licentienummers.

Ook aan licentiehouders is gevraagd of zij nog verbetersuggesties hebben betreffende de dienstverlening van Bureau Erkenningen. De meest genoemde suggesties zijn:
- Meer specifieke informatie in de bijeenkomsten (9 keer genoemd). De licentiehouders geven aan dat de bijeenkomsten qua inhoud vrij algemeen zijn. Zij zien liever dat de bijeenkomsten meer op een specifiek onderwerp gericht zijn waardoor er ruimte is voor verdieping.
- Meer ruimte voor praktijkgerichte lesstof in de kennisbijeenkomsten (9). De licentiehouders zouden graag zien dat er meer rekening wordt gehouden met de praktijk in de bijeenkomsten, bijvoorbeeld door deze in het veld te houden voor een meer praktische toepassing.
- Meer aandacht voor duurzaamheid en biologische alternatieven voor bestrijdingsmiddelen (4).
- Meer fysieke bijeenkomsten houden waar de licentiehouders samen kunnen komen en er ruimte is voor het uitwisselen van eigen ervaringen (6).

Kritische prestatie-indicatoren

Vanuit de opdrachtgever is als onderzoeksvraag meegegeven of het mogelijk of zinvol is om in de toekomst één of meerdere kritische prestatie-indicatoren (KPI's) mee te geven aan Bureau Erkenningen daar waar gaat om de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de uitvoering van haar wettelijke taken. In de deskresearch en de gesprekken met sleutelpersonen is nagegaan of deze mogelijkheid bestaat.

Ten eerste heeft een KPI alleen zin als er een direct verband gelegd kan worden tussen de uitvoering van Bureau Erkenningen en de behaalde resultaten die de KPI meet. Wanneer een KPI teveel door externe factoren wordt beïnvloed is deze onbruikbaar. Bovendien dient de KPI vervolgens zelf in direct verband te staan met de doelstelling van Bureau Erkenningen, namelijk het waarborgen van de kwaliteit van de licenties en daarmee de kennisbijeenkomsten. Dit maakt KPI's die gericht zijn op de omvang van het aantal verstrekte licenties of erkende kennisbijeenkomsten niet bruikbaar, aangezien meer licenties of beschikbare kennisbijeenkomsten niet gelijk staat aan een hogere kwaliteit. Tevens heeft Bureau Erkenningen de toestroom van kennisaanbod en mogelijke licentiehouders niet in de hand.

Het enige meetbare aspect dat wel een rechtstreeks verband heeft met de doelstelling van Bureau Erkenningen is de cijfermatige beoordeling van kennisbijeenkomsten door inspecteurs (zie figuur 5.1). Zo kan er gestreefd worden binnen een bepaalde tijdsspanne een hogere gemiddelde beoordeling van de kennisbijeenkomsten te bereiken. Het probleem dat hier om de hoek komt kijken is de veranderende norm voor kennisbijeenkomsten over de jaren heen. Zo kan een kennisbijeenkomst die vroeger een zeven zou krijgen vandaag de dag beoordeeld worden met lager

cijfer in verband met aangescherpte normen en een hoger overall niveau. Men kan zich daarom afvragen wat cijfers ons precies vertellen over het niveau van de kennisbijeenkomsten over de jaren heen. Het leggen van een hogere lat komt immers niet in rapportcijfers tot uiting. Om deze reden heeft ook het stellen van deze KPI geen toegevoegde waarde in het meetbaar maken van de doelmatigheid en doeltreffendheid van Bureau Erkenningen.

Alhoewel kwantitatieve KPI's niet geschikt zijn voor de monitoring van Bureau Erkenningen op het gebied van doelmatigheid en doeltreffendheid, kunnen er naar de toekomst toe wel kwalitatieve kritische randvoorwaarden meegegeven worden aan Bureau Bartels. Voorbeelden van de randvoorwaarden zijn als volgt:

- Het in stand houden van een duidelijke en accurate informatievoorziening richting licentiehouders en kennisaanbieders.
- Het in stand houden van de beoordeling voor het erkennen van het kennisaanbod aan de voorkant en de inspecties gedurende de loop van de kennisbijeenkomsten.
- Het waarborgen van een erkend kennisaanbod van kwaliteit dat tevens actueel is.
- Het blijven aanbieden van een toegankelijk kennisaanbod voor licentiehouders (tegen lage kosten voor de deelnemers).
- Het up-to-date houden van de registratie van het erkende kennisaanbod, de verleende licenties naar categorie en de voortgang van individuele licentiehouders.
- Het borgen van persoonsgegevens volgens de bepalingen van de Algemene verordening gegevensbescherming.
- Het borgen van de weerbaarheid van de organisatie.

5.5 Synthese

Onderzoeksvragen:

- Welke conclusie kan op grond van de bovenstaande uitkomsten worden getrokken over de kwaliteit en de doeltreffendheid van Bureau Erkenningen?

Bureau Erkenningen borgt de kwaliteit van het kennisaanbod door elk jaar 10% van het aanbod te inspecteren met behulp van inspecteurs. Het kennisaanbod is over de jaren heen wordt als voldoende beoordeeld en laat een stabiele kwaliteit zien. Kennisaanbieders ervaren op hun beurt de inspecties als positief en vinden de feedback over het algemeen waardevol en leerzaam. Bij de meerderheid van de kennisaanbieders hebben de inspecties dan ook geleid tot aanpassingen in de kennisbijeenkomst. Enkele kennisaanbieders pleiten ervoor om tijdens de inspectie minder te focussen op het vooraf opgestelde lesplan en meer op de inhoudelijke kwaliteit van de bijeenkomst. Zij geven aan soms af te willen wijken van het lesplan als de leerbehoeften van de deelnemers daarom vraagt.

Het bovenstaande geeft aan dat de kennisaanbieders over het algemeen van mening zijn dat de inspecties van voldoende kwaliteit zijn en waarde kunnen toevoegen aan de kennisbijeenkomsten. De doeltreffendheid van het kennisaanbod blijkt echter pas uit de mate van kennisoverdracht en de veranderingen die licentiehouders in de praktijk doorvoeren. Het overgrote deel van de licentiehouders vond de kennisbijeenkomsten altijd of meestal leerzaam. Een groot deel van deze licentiehouders geeft ook aan altijd of af en toe nieuwe kennis op te doen. Licentiehouders vinden dan ook dat kennisbijeenkomsten over het algemeen voldoende aandacht besteden aan actuele ontwikkelingen. Uit deze hoge percentages is op te maken dat kennisbijeenkomsten tot de gewenste uitkomsten leiden wat betreft het overdragen van actuele kennis. Daarnaast laat een meerderheid van de licentiehouders ook weten door de kennisbijeenkomsten aanpassingen te hebben

doorgevoerd in hun werk. De meest doorgevoerde aanpassingen betreffen het gaan gebruiken van minder bestrijdingsmiddelen en het treffen van veiligheids- en gezondheidsmaatregelen. Daarnaast geven kennisaanbieders aan dat zij vermoeden dat veel licentiehouders al aanpassingen hebben doorgevoerd door bestaande wet- en regelgeving, waardoor bij sommigen de aanpassingen niet direct een gevolg zijn van kennisbijeenkomsten.

Het doel om de kennis en kunde van gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen op een hoog niveau te zetten en daarmee de risico's voor mens, dier en milieu zo klein mogelijk te houden lijkt op basis van de bovenstaande bevindingen grotendeels gehaald te worden. Om de doeltreffendheid te vergroten raden kennisaanbieders aan (nog) meer aan te sluiten op de actuele kennis op het gebied van gewasbescherming tijdens de kennisbijeenkomsten en meer de praktijk te betrekken bij de bijeenkomsten door vaker het veld in te gaan.

Verder kunnen er in de toekomst kwalitatieve kritische randvoorwaarden worden meegegeven aan Bureau Erkenningen om de doelmatigheid en doeltreffendheid te monitoren.

6. Bouwstenen voor de toekomst

Onderzoeksvragen:
- Welke aanbevelingen kunnen gedaan worden op grond van de uitkomsten van de evaluatie?
- Zijn er maatregelen nodig om de toekomstige continuïteit van dienstverlening te borgen en – zo ja – welke dan?

Uit het bovenstaande blijkt dat de wettelijke taken die voortvloeien uit de artikelen 6.2, 6.3 en 6.3.a van de Regeling gewasbescherming en Biociden zijn uitgevoerd. Om ervoor te zorgen dat deze ook voldoende gewaarborgd zijn naar de toekomst toe zijn er enkele bouwstenen geformuleerd. Alvorens dient gezegd te worden dat, gezien de positieve beoordeling van kennisaanbieders en licentiehouders, deze bouwstenen enkel dienen ter optimalisering van de dienstverlening. Rigoureuze aanpassingen in de uitvoering van de taken zijn hier niet van toepassing, zo luidt ook de eerste aanbeveling:

1. ***Voer geen grote veranderingen door in de uitvoering van de wettelijke taken zoals dat nu door Bureau Erkenningen wordt gedaan***

   Uit de bovenstaande evaluatie valt op te maken dat de huidige uitvoering van de wettelijke taken van Bureau Erkenningen efficiënt en effectief verloopt. Zowel de dienstverlening rondom de erkenning van het kennisaanbod als de handelingen rondom het verstrekken en registreren van licenties worden door de kennisaanbieders en de licentiehouders als (zeer) goed ervaren. Tegelijkertijd worden er maar weinig middelen en mankracht ingezet om tot deze resultaten te komen. Ook zien we, als het gaat om de doeltreffendheid van de kennisbijeenkomsten, dat er door bijna alle licentiehouders in de bijeenkomsten nieuwe kennis wordt opgedaan die zij grotendeels toepassen in de praktijk. Er kan daarmee gesproken worden van een kwalitatief hoogwaardige systematiek van verstrekking van licenties, waarmee geborgd wordt dat licentiehouders over actuele kennis op het gebied van gewasbescherming beschikken. Het doorvoeren van grote veranderingen in de uitvoering van de wettelijke taken van Bureau Erkenningen is daarom niet aan de orde.

2. ***Optimaliseer de informatie rondom de studievorderingen verder***

   Enkele licentiehouders geven aan dat zij behoefte hebben aan een duidelijker overzicht van hun studievoortgang. Zij zouden graag in één oogopslag duidelijk willen krijgen welke bijeenkomsten zij kunnen volgen en waar deze plaatsvinden. Een manier om dit te faciliteren is door ervoor te zorgen dat men direct (beknopt) zicht heeft op de studievoortgang bij het inloggen op de website/app.

3. ***Geef meer ruimte voor een flexibele invulling van de maatschappelijke actualiteiten bij de aanvraag- en beoordelingsprocedure***

   De aanvraag- en beoordelingsprocedure loopt volgens het overgrote deel van de kennisaanbieders goed. Wanneer kennisaanbieders wel knelpunten benoemen, hebben deze dikwijls betrekking op het gemis aan flexibiliteit in de beoordeling. Zij geven aan ruimte te willen creëren voor de behoeften van de doelgroep, met name op het gebied van maatschappelijke actualiteiten. In het verlengde daarvan geven enkele licentiehouders tevens aan meer behoefte te hebben aan praktijkgerichte informatie (voor hun eigen sector). Het faciliteren van meer ruimte voor een flexibele invulling van de maatschappelijke thema's kan hiervoor een uitkomst bieden.

4. ***Geef Bureau Erkenningen naar de toekomst geen kwantitatieve KPI's maar kwalitatieve kritische randvoorwaarden mee***

In paragraaf 5.4 is naar voren gekomen dat er maar weinig mogelijkheden bestaan voor Bureau Erkenningen om bruikbare en waardevolle KPI's toe te passen. Uiteindelijk is er één aspect benoemd waarbij het toepassen van een KPI zou kunnen bijdragen aan de algehele doelstelling van Bureau Erkenningen, namelijk de beoordeling van kennisbijeenkomsten. Echter zitten ook hier verschillende haken en ogen aan waardoor het toepassen van deze KPI geen toegevoegde waarde zal opleveren voor de doelrealisatie van Bureau Erkenningen. Het werken met KPI's wordt daarom niet aanbevolen. Wel kunnen er mogelijk kwalitatieve kritische randvoorwaarden gesteld worden om de doelmatigheid en doeltreffendheid van Bureau Erkenningen te monitoren.

5. ***Borg ook naar de toekomst toe de mogelijkheden voor directe communicatie met Bureau Erkenningen***

Zowel kennisaanbieders als enkele licentiehouders benoemen meerdere malen het directe contact met Bureau Erkenningen als een zeer gewaardeerd aspect van de dienstverlening van Bureau Erkenningen. Zij geven aan altijd snel te woord gestaan te worden door Bureau Erkenningen en de behulpzaamheid van de staf te waarderen. Eventuele knelpunten die kennisaanbieders en licentiehouders ervaren kunnen daarmee snel opgelost worden. De efficiënte communicatie is hiermee een veelgenoemd kenmerk van de doelmatigheid van Bureau Erkenningen. Het advies luidt om naar toekomst toe met name dit aspect van de dienstverlening te waarborgen.

6. ***Maak de toekomstige organisatie minder kwetsbaar door een goede overdracht bij vertrek en een goede achtervang***

Met het vertrek van het huidige hoofd van Bureau Erkenningen bestaat de angst dat er veel kennis en kunde van de organisatie verloren gaat. Om dit te ondervangen dient men een goede overdracht van kennis te faciliteren. Tevens is het van belang een goede achtervang te creëren, zodat eventuele uitval van personeel in de toekomst opgevangen kan worden. Zo kunnen er meerdere personen aangesteld worden als hoofd van de organisatie.

7. ***Waarborg bij toekomstige samenwerking de onafhankelijkheid van Bureau Erkenningen***

Bureau Erkenningen is een ZBO, waardoor de organisatie in de regel al een onafhankelijke status bezit. Echter, mede door de organisatorische constructie van Bureau Erkenningen geven enkele kennisaanbieders aan nog vragen te hebben over de onafhankelijkheid van Bureau Erkenningen. Met oog op de toekomstige samenwerking met Groenkeur, waardoor er deels een nieuwe organisatorische constructie bestaat die vragen kan doen opwekken, is het daarom van belang om extra aandacht te besteden aan dit punt. De onafhankelijkheid van Bureau Erkenningen is immers een vereiste voor het uitvoeren van haar wettelijke taken.

8. ***Wees alert op het teruglopende aantal deelnemers aan kennisbijeenkomsten en de mogelijke financiële gevolgen die hieraan verbonden zijn***

Op dit moment is Bureau Erkenningen kostendekkend doordat zij al haar wettelijke taken kan uitvoeren tegen de inkomsten door uitgave van licenties vanuit de bijdrage van verlengingsbijeenkomsten. Echter zag 2020 een teruglopend aantal deelnemers. Mocht dit

aanhouden dan is het de vraag is of een kostendekkende aanpak naar de toekomst toe nog houdbaar is (zonder een aanmerkelijke verhoging van de tarieven voor licentiehouders).

Bijlage I Kenmerken respons licentiehouders

In deze bijlage presenteren we een aantal algemene kenmerken van de geraadpleegde licentiehouders, namelijk achtereenvolgens de verdeling van de respondenten naar jaar van verlenging, type licentie, leeftijd en sector.

Spreiding over jaar van verlenging

In de evaluatie zijn licentiehouders geënquêteerd die in de afgelopen drie jaar hun licentie verlengd hebben. In tabel I.1 is weergegeven hoe de geraadpleegde licentiehouders verdeeld zijn over de jaren waarop zij hun laatste kennisbijeenkomst voor deze verlenging bijgewoond hebben. Hieruit blijkt dat de meerderheid van de respondenten dit jaar aan een kennisbijeenkomst heeft deelgenomen.

Tabel I.1 Spreiding geënquêteerde licentiehouders over jaar laatst bijgewoonde kennisbijeenkomst

Jaartal	Aantal	Aandeel
2019	49	11%
2020	99	23%
2021	263	60%
Onbekend	26	6%
Totaal	**437**	**100%**

Bron: Raadpleging licentiehouders

Spreiding naar type licentie

In de steekproeftrekking is ook rekening gehouden met een spreiding over de verschillende typen licenties. In tabel I.2 is weergegeven over welke licentie of licenties de geraadpleegde licentiehouders beschikken. Daaruit blijkt dat elk van de onderscheiden licenties goed vertegenwoordigd is in de respons.

Tabel I.2 Spreiding geënquêteerde licentiehouders naar type licentie

Type licenties	Aantal	Aandeel
Uitvoeren Gewasbescherming	252	58%
Bedrijfsvoeren Gewasbescherming	239	55%
Mollen en Woelratten	88	20%
Distribueren Bestrijdingsmiddelen	95	22%
Adviseren Gewasbescherming	108	25%
Weet ik niet	2	-

* De percentages tellen niet op tot 100%, omdat respondenten meerdere antwoorden konden geven

Bron: Raadpleging licentiehouders

Spreiding naar leeftijdscategorie

De verdeling van de geënquêteerde licentiehouders naar leeftijd is in tabel I.3 weergegeven. Aangezien gebruik is gemaakt van een digitale enquête bestond het risico dat oudere licentiehouders wellicht niet in de evaluatie zouden participeren. Dit is niet bewaarheid geworden. Uit de onderstaande tabel blijkt een normaalverdeling waarbij de leeftijdscategorie 50 tot en met 59 de grootste groep vormt.

Tabel I.3 Verdeling geraadpleegde licentiehouders naar leeftijdscategorie

Leeftijdscohorte	Aantal	Aandeel
20 tot en met 29 jaar	24	5%
30 tot en met 39 jaar	49	11%
40 tot en met 49 jaar	75	17%
50 tot en met 59 jaar	177	41%
60 tot en met 69 jaar	89	20%
70 jaar of ouder	22	5%
Onbekend	1	-
Totaal	**437**	**100%**

Bron: Raadpleging licentiehouders

Spreiding naar sector

Gewasbeschermingsmiddelen worden in verschillende delen van de agrarische sector ingezet. In tabel I.4 is weergegeven in welke sectoren de respondenten actief zijn. Aan licentiehouders die in meerdere sectoren werkzaam zijn, is gevraagd welke sector het belangrijkst is voor het bedrijf waar zij werken. Licentiehouders in de akkerbouw, veehouderij en de handel komen het meest voor in de respons.

Tabel I.4 Spreiding geraadpleegde licentiehouders naar sector

Type licenties	Aantal	Aandeel
Akkerbouw	88	20%
Veehouderij	57	13%
Handel in gewasbescherming	57	13%
Loonwerk	44	10%
Boomteelt en vaste plantenteelt	26	6%
Glasgroenteteelt	20	5%
Bloemisterij onder glas	20	5%
Fruitteelt	19	4%
Groenvoorziening	18	4%
Hoveniers	17	4%
Beheerders van (sport)parken	17	4%
Bloembollen	15	3%
Ongediertebestrijding	12	3%
Vollegrondsgroenteteelt	11	3%
Anders (zaadveredeling, onderwijs, pensioen)	6	4%
Totaal	**437**	**100%**

Bron: Raadpleging licentiehouders

Bijlage II Beoordelingsmatrixen

Tabel II.1 Beoordelingsmatrix Bureau Erkenningen voor fysieke bijeenkomsten, 2020

#	Vragen naar aard en inhoud aanbod	Aandachtpunten beoordelaar
1	Voor welke **sector en doelgroep** is het aanbod bestemd? ▪ Kies één of meer sectoren waarop het aanbod van toepassing is ▪ Er moet minstens één sector gekozen worden, het mogen er meer zijn	Hoe past het onderwerp bij deze doelgroep?
2	**Maatschappelijke actualiteiten** Bij gekozen sectoren zijn aangegeven maatschappelijke actualiteiten aan de orde	Hoe komen de maatschappelijke actualiteiten terug in het aanbod?
3	Welke **kennisdoelstelling** heeft dit kennisaanbod? Wat moeten de deelnemers na afloop, weten, kennen, kunnen of bewust zijn? ▪ Beschrijf uw doelstellingen ▪ Geef antwoord op de vragen: S: is er maar één interpretatie van de doelstelling mogelijk? M: hoe meetbaar is het doel? A: hoe wordt het doel omgezet naar de eigen situatie deelnemers? R: is het doel haalbaar voor de deelnemers? T: wanneer moet het doel bereikt zijn?	Komt er een scherp beeld naar voren wat de indiener wil bereiken?
4	Welke **inhoud** heeft het kennisaanbod? *Beschrijf de inhoud	
5	**Geïntegreerde Gewasbescherming //IPM** Geïntegreerde gewasbescherming wat gebeurt er op het gebied van: ▪ preventie ▪ teelttechnische maatregelen ▪ waarschuwing- en adviessystemen ▪ niet chemische gewasbescherming ▪ chemische gewasbescherming en toedieningstechnieken ▪ emissiebeperking Geïntegreerde knaagdierbeheersing wat gebeurt er op het gebied van: ▪ preventie maatregelen ▪ waarschuwingsystemen ▪ niet chemische bestrijding ▪ chemische bestrijding en toedieningstechnieken ▪ restantenbeperking	Sommige onderdelen kunnen [n.v.t.] hebben
6	**Aanpak** (werkvormen): Wat (en hoe) doet de inleider/docent? (b.v. instrueren, uitleggen, discussie bevorderen, vragen, demonstreren) Eventueel: schematische opbouw van het kennisaanbod. Past de werkvorm bij de doelstelling? Bij proef- of praktijkbedrijven: altijd rondgang in groepen.	Wordt blijk gegeven van doordachte aanpak? Tijdschema nodig? Past aanpak bij doelstelling en groepsgrootte?
7	Achtergronden **inleiders/docenten** Wie staat er voor de groep, waar komt deskundigheid vandaan (praktisch of theoretisch)	
8	**Werk- en bedrijfservaringen** Hoe komen de werk- en bedrijfservaringen van de deelnemers aan bod. Is er voldoende ruimte voor ieder om met inleider en/of deelnemers onderling gedachten uit te wisselen. Wordt gebruik gemaakt van werk- en bedrijfservaringen?	Is er in tijdsopbouw ruimte om werk- en bedrijfservaringen van deelnemers aan bod te laten komen
9	Samenvatting: Welk materiaal krijgen de mensen na afloop mee naar huis?	Is het voor iedere deelnemer beschikbaar?
10	**Evaluatie** Hoe meet u wat de deelnemers van deze bijeenkomst vonden? Hoe vraagt u naar de inhoud? Hoe vraagt u naar de omstandigheden?	Richt de evaluatie zich op de doelstelling?

Bron: Jaarbericht Bureau Erkenningen 2020

Tabel II.2 Beoordelingsmatrix Bureau Erkenningen voor Webinars, 2020

Vragen die zonder vertaling naar het Webinar van toepassing zijn
Bekwaamheden: Welke bekwaamheden komen in de aanbod aan de orde?
Competentie en thema: Op welke competentie (zie onder) richt het aanbod zich? Het thema wordt bepaald doordat > 50% van de materie het desbetreffende thema beslaat
Sector: kies één of meer sectoren waarop het aanbod van toepassing is
Doelgroep en deelnemers: op welke doelgroep of deelnemers richt u zich?
Hoe komen de geldende Maatschappelijke Actualiteiten terug in het aanbod. De M.A.'s staan vermeld op de site bij het indienen van het kennisaanbod
Welke kennisdoelstelling heeft het kennisaanbod? Wat moeten de deelnemers na afloop weten, kennen, kunnen en/of bewust zijn? ▪ Beschrijf uw doelstellingen
SMART doelstellingen zijn in de doelstellingsomschrijving opgeheven. Daarom is extra van belang dat de inhoudsbeschrijving helder schetst, wat er in de bijeenkomst gaat gebeuren.
Welke inhoud heeft het kennisaanbod? Welk infomateriaal hebben de deelnemers vooraf ontvangen.
Geïntegreerde gewasbescherming Wat gebeurt er op het gebied van: ▪ preventie ▪ teelttechnische maatregelen ▪ waarschuwing- en adviessystemen ▪ niet chemische gewasbescherming ▪ chemische gewasbescherming en toedieningstechnieken ▪ emissiebeperking
Welke vernieuwende elementen zijn in dit kennisaanbod verwerkt? Zijn de elementen vernieuwend voor de doelgroep?
Promotekst: van maximaal 2000 karakters. Deze wordt op het web geplaatst.
Samenvatting: Welk materiaal krijgen de mensen na afloop mee naar huis? Of welk aantoonbaar document is als naslagwerk te downloaden?
Vragen die gelezen moeten worden vanuit de digitale denkwereld
Achtergronden inleiders/docenten
Identiteit: hoe de identiteit van de deelnemers vooraf en tijdens het Webinar verifiëren?
Werkvormen: Welke technieken pas je toe om deelnemers actief te betrekken? wat wordt er gedaan om deelnemers vragen en antwoorden te laten stellen/geven aan elkaar? (de interactie bevorderen - leren van elkaar)
Wat moeten deelnemers als voorbereiding hebben gedaan (bijv. thuiswerk, inventarisatie, plan van aanpak, etc.)
Hoe heb je de deelnemers in beeld, ook tijdens groepswerk?
Groepsgrootte: hoeveel mensen nemen maximaal aan het Webinar deel?
Tijdsduur: hoeveel tijd neemt het Webinar in beslag (minimaal 2 uur)?
Titel: in de titel van het kennisaanbod staat het woord: "Webinar"

Bron: Jaarbericht Bureau Erkenningen 2020

Bijlage III Verlengingseisen

Tabel III.1 Verlengingseisen licenties gewasbescherming

Licentie	Totaal verplicht	Veiligheid en Techniek	Teelt	Transport /Opslag	Mollen en Woel-ratten	Adviseren Teelt	Onder-zoek en Innovatie	Kennis en informatie-overdracht
Uitvoeren gewasb.	4 deelnames	Minimaal 1 verplicht	Mogelijk	Mogelijk	x	x	x	x
Bedrijfs-voeren gewasb.	4 deelnames	Minimaal 1 verplicht	Minimaal 1 verplicht	Mogelijk	x	x	x	x
Distri-bueren gewasb.	3 deelnames	Mogelijk	Mogelijk	Minimaal 1 verplicht	x	x	x	x
Mollen en woelratten	1 deelname	x	x	x	Minimaal 1 verplicht	x	x	x
Adviseren gewasb.	5 deelnames	x	x	x	x	Minimaal 1 verplicht	Minimaal 1 verplicht	Minimaal 1 verplicht

Bron: Vijfjarenplan Bureau Erkenningen 2017-2022, Verlengingseisen bewijzen van vakbekwaamheid gewasbescherming, 26 mei 2021

Stationsplein 69
3818 LE Amersfoort

Postbus 318
3800 AH Amersfoort

T 033 479 20 20

info@brtls.nl
www.bureaubartels.nl